

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Qurban
bayramında
əfv olacaq**

yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 1 oktyabr 2014-cü il Çərşənbə № 244 (5953) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Həbsdəki NİDA-çılar prezidentə müraciət etdilər

"İnanırıq ki, gəncliyimizi nəzərə alaraq cəzadan azad olunmağımıza qərar verəcəksiniz"; gənclər Qurban bayramında azadlığa buraxıla bilər

yazısı səh.8-də

Azərbaycan üçün "Madrid tələsi"

yazısı səh.11-də

Arzu Səmədbəyli seçkidə saxtakarlıq iddialarını əsassız sayır

yazısı səh.12-də

Tofiq Yaqublu və İlqar Məmmədovun təcridxana sirri

yazısı səh.3-də

Arif Hacı özünə müavinlər təyin etdi-üçü də həbsdədir

yazısı səh.2-də

Qurbanlıq heyvanlar 90-180 manat arasında satılır

yazısı səh.10-də

"Xəzər beşliyi"nin çözü bilmədiyi əbədi problem

yazısı səh.9-də

İnterpolun axtardığı həkim Bakıda nələrdən danışdı?

yazısı səh.15-də

Qubad İbadoğlu tərəfdarlarına müraciət etdi

yazısı səh.6-də

Müxalifətdən mitinq hazırlıqları anonsu

yazısı səh.3-də

Azərbaycanda yol qırğını: 1 gündə 16 ölü!

yazısı səh.15-də

Avropa Birliyi ilə tamam, yoxsa davam?

yazısı səh.13-də

Rusiyalı politoloqlardan sensasion açıqlamalar

"İŞİD AZƏRBAYCANDA HAKİMİYYƏTİ DƏYİSMƏK İSTƏYİR"

Bakı neftinə İŞİD də tamah saldı; **Qriqori Trofimçuk**: "Onlar tezliklə Xəzərdə olacaq"; Türkiyənin İŞİD-lə bağlı dünyanın "şübhəli" hesab etdiyi mövqeyi qətiləşdikdən sonra bu təhlükə ilə bağlı Azərbaycanla daha konkret əməkdaşlığa başlayacaq

yazısı səh.7-də

Milli Məclis Avropaya müharibə elan etdi

Spiker və deputatlar beynəlxalq qurumları sərt ittiham etdilər; **Oqtay Əsədov**: "Sən kimsən bizə təsir edirsən?" yazısı səh.4-də

Borclular "Hafka" nı villasından çıxarır

yazısı səh.10-də

Saakaşvilidən şok iddia: **"Rusiya Azərbaycanı işğal etmək istəyir"**

yazısı səh.8-də

Başxanim Abbaslı: **"Müsavatda Putin-Medvedyev variantı oldu"**

yazısı səh.6-də

1 oktyabr 2014

Nazirlik rəsmisi yağışlı havalarda yaranan tıxaclardan danışdı

Namiq Həsənov: "Bu qədər inkişaf gedən şəhərdə belə halların olması labüddür"

Yağışlı günlərin başlaması ilə paytaxtda problemlər də sıraya düzülüb. Sentyabrın 29-u gecədən yağın yağış nəticəsində iki gündür Bakının mərkəzi küçə və prospektlərində dəhşətli tıxac yaranıb.

Maraqlıdır, hər il təkrarlanan eyni tipli nəqliyyat problemlərinin başlıca səbəbləri nədir? Bundan çıxış yolu kimi aidiyyəti dövlət qurumları, onların rəhbərləri hansı təkliflər irəli sürülməlidir?

Suallarımızı cavablandıran **Nəqliyyat Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Namiq Həsənov** səbəbləri açıqlayaraq bunları söylədi: "Yağışlı havalarda istər-istəməz avtonəqliyyat vasitələrinin sürəti aşağı düşür. Sürücülər daha ehtiyatlı davranırlar. Nəticədə sürət daha aşağı düşəndə sıxlıq yaranır. Adi günlərdə "Yaşıl dalğa" prinsipi ilə saniyələri artırır ki, hərəkət sürətli davam etsin, sıxlıq yaranmasın. Amma yağışlı havalarda bu da yardım etmir. Bir də qeyd edim ki, bu tip tıxaclar əsasən pik vaxt - səhər və axşam saatlarında yaranır. Bu saatlarda da hava yağışlıdırsa yer sürüşkən olur və sürücülər ehtiyat üçün yavaş sürür. Başqa səbəblərdən biri də tikinti işləri ilə əlaqədar yaranan problemlərdir. Belə ki, bəzi yerlərdə yol qovşaqları tikilir və ya piyada keçidi düzəldilir, ona görə də tıxaclar əmələ gələ bilər. Yaxud hansısa köhnə avtomobilin mühərriki xarab olub, qalib yolun ortasında. Belə havalarda da bircə avtomobil bədsir ki, Bakıda tıxac yaratsın. Təbii ki, bu və bu kimi səbəblər çoxdur".

"**Bu cür durumların aradan qaldırılması istiqamətində hansı tədbirlərin görülməsi gərəkdir**" - sualına N.Həsənov belə cavab verdi: "Yeni tədris ili başlayandan bizim əməkdaşlar, eyni zamanda Dövlət Yol Polisi də gücləndirilmiş iş rejimində çalışır. Nəzərə alsaq ki, bir neçə gün sonra Qurban bayramıdır. Bu bayramla əlaqədar da intensivliklər artacaqdır. Dövlət Avtomobil Nəqliyyatı Xidməti də, Bakı Sərnişin MMC də, Dövlət Dəmir Yolu İdarəsi də, "Azeryolservis" və başqa qurumlar da gücləndirilmiş iş rejimində çalışır. Harda bir problem olsa qaynar xətlərə müraciət olunur və tədbir görülür. Düzdür, elə yerlər olur ki, subyektiv səbəblərdən bunu çatdırmaq olmur. Amma bütün hallarda vətəndaşlar da bizə yardımçı olmalıdır. Biz daim bu ərəfələrdə müraciət edirik ki, vətəndaşlar fərdi avtomobil vasitələrindən az istifadə etsinlər. Bu, çağırışlardan biridir. Əməl edənlər də olur, etməyənlər də. Hər halda, bu qədər inkişaf gedən şəhərdə belə halların olması labüddür. Ona görə də bayram günlərində vətəndaşlar çalışıb alternativ yollardan istifadə etsinlər, əgər bu hal mümkün deyilsə, ictimai nəqliyyata üstünlük versinlər".

□ **Fəridə ABDIYEVA**

"Elm" tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44
Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı
Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz,
biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Arif Hacı ilə İsa Qəmbər Polşaya gedirlər

Arif Hacı özünü müavinlər təyin etdi- üçü də həbsdədir

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı özünü 3 müavin təyin edib.

Partiyadan "Qafqazinfo"ya verilən məlumata görə, hər üç şəxs Məclis üzvüdür. Yeni başqanın sərəncamı ilə Tofiq Yaqublu, Yadiqar Sadıqov və Fərəc Kərimov müavin təyin edilib.

Qeyd edək ki, hər üç şəxs hazırda həbsdədir.

Milli Şuranın üzvü

prokurorluqda sorğu-sual edilib

Sentyabrın 30-da Azərbaycan Hüquqşünaslar Assosiasiyasının prezidenti Ənnağı Hacıbəyli Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsində ifadə verib. O, "mediaforum" saytına bildirib ki, dindirmə beynəlxalq donorlara dair cinayət işi ilə bağlı olub.

Prokurorluqda Ənnağı Hacıbəyildən Azərbaycan Hüquqşünaslar Assosiasiyası haqqında ümumi məlumatlar soruşublar: "Qrantların alınması və layihələrimiz barəsində də sorğu-sual oldu. Bu, ilkin ifadə idi və çox güman, mənə yenə də çağıracaqlar".

Ənnağı Hacıbəyli 1955-ci ildə Saatlı rayonunda anadan olub. 1983-cü ildə Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsini bitirib. Respublika Prokurorluğunda işləyib. 1993-1995-ci illərdə Ədliyyə Nazirliyində şöbə müdiri olub. 1997-ci ildən Azərbaycan Hüquqşünaslar Assosiasiyasının prezidentidir.

Müxalif Milli Şuranın üzvüdür.

Elçin Hüseynbəyli "Ədəbiyyat"dan getdi

"Ədəbiyyat qəzeti"nin yeni baş redaktoru Elçin Hüseynbəyli tutduğu vəzifədən istefa verib.

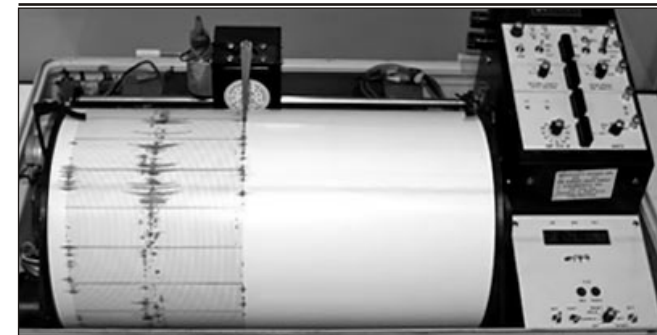
APA-nın ayb.az saytına istinadən verdiyi məlumata görə, Elçin Hüseynbəyli öz istəyi ilə tutduğu vəzifədən azad edilib. Elçin Hüseynbəyli istefasını qəzetdə işlərin çoxluğu və yaradıcılıq işlərinə vaxtının az qalması ilə əlaqələndirib.

Qeyd edək ki, Elçin Hüseynbəyli AYB-nin son qurultayından sonra bu vəzifəyə təyin olunmuşdu. Həmin vaxtdakı isə "Ulduz" jurnalına rəhbərlik edirdi. Onun istefasından sonra uzun illər qəzetdə baş redaktor müavini vəzifəsində çalışmış Azer Turan "Ədəbiyyat qəzeti"ne baş redaktor əvəzi təyin edilib. O, oktyabr ayının 1-dən etibarən bu vəzifəni icra edəcək.

Bu gün Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı və Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər Polşanın Varşava şəhərinə səfərə gedəcəklər. Bu barədə partiyanın mətbuat xidməti məlumat yayıb. Xəbərdə deyilir ki, Varşava şəhərində baş tutacaq beynəlxalq konfransda iştirak məqsədilə həyata keçirilən səfər bir həftə davam edəcək.

□ **E.SEYİDAĞA**

"Bu il çox aktiv seysmiklik var"

Sentyabrın 29-u Qəbələdə üç yeraltı təkən baş verib. Zəlzələ episentrdə 6 bal, Qəbələdə 5 bal, ölkənin əksər rayonlarında 3-4 bal gücündə hiss olunub. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin baş direktoru Qurban Yetirmişli "mediaforum" saytına deyib ki, seysmik durum fon səviyyəsindədir: "Sentyabrın 29-da Qəbələ-Xımalıq istiqamətində qeydə alınan siliklənmədən sonra aftershoklar davam edir. Bu o deməkdir ki, proses dayanmır, ərazidə enerji boşalması gedir və orada yenidən zəlzələ qorxusu yoxdur.

Azərbaycanın hər bir bölgəsində, Astaradan Mahaçqalaya qədər həm suda, həm quruda zəlzələ ocaqları var. Yalnız Abşeron yarımadasının bir hissəsində zəlzələ ocaqları qeydə alınmır. Bu da tektonik qınlımlar və blokların hərəkəti ilə gedən proseslərlə əlaqədardır.

Bu il fevralın 10-da Hacıqabul rayonunda gücü 6 bala çatan zəlzələ ölkə ərazisində 3-5 bala qədər hiss edildi. Hətta Gürcüstan, Ermənistan, İranda siliklənmə oldu. Hesab edirəm ki, elə bunun təsirindən gərginlik toplanan zəlzələ ocaqlarında aktivlik artdı. Keçən illə nisbətən bu il çox aktiv seysmiklik var. Yanvar ayından bu günə qədər 5 zəlzələ olub: ikisi Xəzər dənizində, digərləri Hacıqabulda, Zaqatalada və sonuncusu Qəbələdə. Bu, böyük rəqəmdir".

Dələduzluq və rüşvətxorluqda təqsirləndirilən hakim mahnı başlayıb

Sentyabrın 30-da Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə dələduzluq və rüşvətxorluqda təqsirləndirilən keçmiş hakim Həsən Əliyev barəsində olan cinayət işi üzrə məhkəmənin hazırlıq iclası keçirilib. Bu barədə APA-ya məlumat verən vəkil Adəm Məmmədov bildirib ki, prosesdə H.Əliyev işin Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə baxılmasına etiraz edib. Bildirib ki, məhkəmə sədri ilə münasibəti yaxşıdır. Lakin hakim etirazla bağlı vəsatəti təmin etməyib. Daha sonra prosesdə iş adamı Ramazan Səlimovun vəkili çıxış edərək, Həsən Əliyev barəsində həbs-qətimkan tədbirinin seçilməsi haqqında vəsatət verib. Lakin məhkəmə vəsatəti təmin etməyib.

Proses oktyabrın 10-da davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, həmin cinayət işi üzrə materiallar baxılmaq üçün əvvəlcə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib. İş hakim Azər Orucovun icraatına verilib. Lakin hazırlıq iclasında A.Orucov bildirib ki, hakim tərkibi bu işə baxmaq istəmir. A.Orucov deyib ki, o özü və heyətdə olan hakimlər Ələvət Abbasov və Əli-soltan Osmanov təqsirləndirilən Həsən Əliyevlə iş yoldaşı olublar. O qeyd edib ki, bu hal işin baxılmasına təsir etməsə də, cəmiyyətdə yanlış fikir yarada bilər. Etiraza Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə baxılaraq, iş Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib.

Məmur oğlunu öldürməkdə suçlananların işi məhkəmədə

Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə məmur oğlunu öldürməkdə və digər cinayətlərdə təqsirləndirilən şəxslərin apelyasiya şikayəti əsasında məhkəmə prosesi başlayıb.

APA-nın məlumatına görə, prosesdə təqsirləndirilən şəxslərin anket məlumatları dəqiqləşdirilib. Prosesin baxış iclası oktyabrın 16-na təyin edilib.

Qeyd edək ki, təqsirləndirilən Tural Əliyev yaşadığı evin yaxınlığında Elçin Baxşiyev "Toyota Prado" markalı avtomobilində qızla söhbət etdiyini görüb. T.Əliyev onlara yaxınlaşaraq həmin yolla uşağın və qadınların hərəkət etdiklərini deyib, başqa yerə getmələrini təklif edib. Onun sözlərindən narazı qalan E.Baxşiyev isə sonradan görüşüb bu məsələni ayırd etmək üçün öz mobil nömrəsini ona verib. E.Baxşiyev avtomobilə oradan uzaqlaşandan sonra tanışları Seymur Fərzəliyev və Əli Məlikovla, Tural isə tanışları Ramin Rzayev və Səbuhi Məmmədovla təyin olunan görüş yeriə gəliblər. Orada tərəflər arasında qarşılıqlı mübahisə yaranıb. Gəncər bir-birlərini yumruq-təpiklə vuraraq xəsarətlər yetiriblər. Dava zamanı Tural Əliyev əlindəki bıçaqla Əli Məlikovu bıçaqlayaraq qətlə yetirib.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə Tural Əliyev 14 il, Elçin Baxşiyev 5 il, Seymur Fərzəliyev 5 il və Ramin Rzayev 5 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum ediliblər. Elçin Baxşiyev, Seymur Fərzəliyev və Ramin Rzayev məhkəmə zalında həbs ediliblər.

Öldürülən Əli Məlikov Azərbaycan Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin kadr, dövlət qulluğu və qurumlarla iş şöbəsinin müdiri Natiq Məlikovun oğludur.

Sürücü özünü və maşını yandırır

Bakı-Quba-Rusiya Federasiyası dövlət sərhədi avtomobil yolunun 45-ci kilometrliyində avtomobil yanıb.

APA-nın şimal bürosunun məlumatına görə, 50 CP 716 dövlət nömrə nişanlı avtomobilin içərisində olan sürücü yanaraq ölüb, onun sərnişini isə müxtəlif bədən xəsarətləri ilə Sumqayıt şəhər xəstəxanasına yerləşdirilib.

Hüquq-mühafizə orqanlarından verilən məlumata görə, maşının sürücüsü olan Sumqayıt sakini qızı evlənmək məqsədilə qaçırıb. Qız isə buna etiraz edib. Bu səbəbdən oğlan maşında olan benzini həm qızın, həm də özünün üzərinə tökərək yandırıb.

Sumqayıt Şəhər Polis İdarəsindən verilən məlumata görə, magistral yolda baş verən yanğın hadisəsi zamanı 1983-cü il təvəllüdü Mansur Mahir oğlu Yaqubov yanaraq ölüb, şəxsiyyəti hələlik məlum olmayan bir nəfər qadın isə yanlıq xəsarətləri alıb. Faktla bağlı Sumqayıt Şəhər Prokurorluğunda araşdırmalar aparılır.

Tofiq Yaqublu və İlqar Məmmədov hansı təcridxanaya köçürülüb?

Məhbusların ailə üzvləri və vəkilləri narahatdır: "Bizə heç nə demirlər"
 "İsmayilli məhbusları" olan Tofiq Yaqublu və İlqar Məmmədovun haraya köçürülməsi məlum deyil. Bu barədə T.Yaqublunun qızı Nigar Yaqublu məlumat verib. "Bu qədər də insafsızlıq olmaz! Tofiq Yaqublu ilə İlqar Məmmədov barəsində hələ də bir şey bilmirik. Qeyri-rəsmi bilirik ki, bu gün bölgüdür. Ancaq bu qədər vaxt ərzində bir dəfə də olsun onlara ailə üzvləri ilə əlaqə saxlamağa imkan verməyiblər. İndi hara aparacaqlarını da bilmirik".

T.Yaqublunun vəkili Nəmet Kərimli də bildirib ki, sentyabrın 30-da siyasi məhbusu kolona göndərməlidirlər: "Amma bizə heç bir məlumat vermirlər".

Qeyd edək ki, Şəki İstintaq Təcridxanasında saxlanılan Müsavat başqanının müavini Tofiq Yaqublu və REAL Hərəkatının sədri İlqar Məmmədov sentyabrın 24-də Şüvəlan İstintaq Təcridxanasına gətirilib.

Onlar 2013-cü ildə həbs ediləblər. Ötən il yanvarın 23-24-də İsmayilli şəhərində baş verən iğtişaşlara görə ümumən 20 nəfər tutulub. Şəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin 17 mart hökmü ilə Tofiq Yaqublu 5 il, İlqar Məmmədov 7 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediləblər. Sentyabrın 24-də Şəki Apelyasiya Məhkəməsi bu cəzaları qüvvəsində saxlayıb.

□ RÖYA

Qurban bayramında əfv gözləntisi var. Siyasi məhbuslar, onların ailələri, partiyalar, ümumilikdə ictimai-siyasi sektor ölkə rəhbərliyindən xoşniyyətli addım gözləyir. Ötən il Qurban bayramı əfv fərmanı verilməsi ilə yadda qalsa da, vicdan məhbuslarına şamil edilmədi.

Siyasi Məhbusların Hüquqlarını Müdafiə Komitəsinin son toplantısında ölkədəki mövcud durumdan irəli gələrək qarşıdakı həftələrdə kütləvi aksiyaların keçiriləcəyi anonsu verilib. AXCP sədri Əli Kərimli bildirib ki, bir neçə həftədir təmsil etdiyi partiyada mitinqlərlə bağlı ciddi müzakirələr gedir. Əli Kərimli Milli Şurada da bu istiqamətdə müzakirələrə başladığını deyib.

Milli Şuranın və AXCP-nin mitinqlərə oktyabrın ortalarında start verəcəyi bildirilir.

AXCP sədrinin müavini **Fuad Qəhrəmanlı** "Azadlıq" qəzetinə deyib ki, AXCP Rəyasət Heyətinin bir müddət əvvəl mitinq müzakirələrinə başlamaqla bağlı qərarı var. İndiyə qədər partiyanın yerli təşkilatlarında keçirilən görüşlər onu göstərir ki, cəbhəçilər aksiyalara başlamağı zəruri hesab edirlər: "Mitinq keçirilməsinin zərurətə çevrilməsi təkcə AXCP-nin, Milli Şuranın istəyi deyil. Bu artıq cəmiyyətin tələbidir. Çünki ölkədəki durum bu zərurəti vacib edir. Avropa Parlamentinin Azərbaycanla bağlı qəbul etdiyi qətnamə birmənalı olaraq göstərdi ki, Avropa Azərbaycanda insan haqları və demokratiya məsələsinə öncüllük verir. Enerji maraqları fonunda demokratiya, insan haqları məsələsi ikinci dərəcəli prioritet hesab olunmur. Avropa Parlamenti eyni zamanda Azərbaycanda siyasi məhbuslar məsələsinə gündəmə gətirdi. Siyasi

repressiyaların dayandırılması Avropa Birliyi ilə əməkdaşlıq üçün bir şərt kimi irəli sürüldü. Nəticədə Azərbaycana qarşı sanksiyalar məsələsi gündəmə gətirildi. Belə olan halda da Azərbaycan cəmiyyəti siyasi məhbusların azad olunması, Azərbaycanın assosiasiya sazışına qoşulması ilə bağlı öz mövqeyini ifadə etməlidir. Əgər beynəlxalq birlik Azərbaycanı insan haqlarına hörmət etməyi, siyasi məhbusların azad olunmasını tələb edərsə, cəmiyyət öz probleminə sahib çıxmalıdır, öz etirazını ifadə etməlidir. Beynəlxalq birlik öz üzərinə düşən məsuliyyətə uyğun olaraq Azərbaycanda baş verənlərə münasibət ifadə edir, demokratiyaya öncüllük verir. Belə olan halda biz cəmiyyət olaraq baş verənləri oturmaq müşahidə etməli deyilik. Bu ölkədə baş verənlər, siyasi məhbusların olması, repressiyaların hələ də davam etməsi cəmiyyəti cəryan edən proseslərə reaksiya verməsinə zəruri edir. Dünya görməlidir ki, Azərbaycan cə-

Müxalifətdən mitinq hazırlıqları anonsu

Bəzi partiyalarda kütləvi aksiyalar məsələsinə fərqli münasibət var

Bu gün Azərbaycan cəmiyyətində mitinq çıxmaq ab-havası yoxdur. Ona görə də belə vəziyyətdə keçirilən aksiyalarda yalnız partiyaların ən aktiv üzvləri iştirak edir. Bu cür mitinqlərin isə siyasi nəticəsi olmur. Odur ki, mitinq məsələsində bir az gözləmək lazımdır, zərurət yaranmalıdır. Ən vacibi keçmiş SSRİ məkanında baş verən hadisələri nəzərə alıb davranmaq lazımdır".

Müsavat Partiyası başqanının sabiq müavini Gülağa Aslanlı isə bildirdi ki, mitinq məsələsi hələlik partiya strukturlarında müzakirə olunmayıb: "Bilirsiniz ki, Müsavat Partiyası oktyabrın 11-nə Məclisin sessiyasını müəyyənləşdirib. Bütün bu kimi məsələlər barəsində müzakirələr, eyni zamanda AXCP ilə Milli Şuranın mitinqlərə başlamaq barədə müzakirələrə başlanması, Müsavatın da mitinq keçirib keçirməməsi haqda qərar da yaqın ki, Məclisin iclasında veriləcək. Biz Azərbaycanda demokratiyanın gəlişməsi, insan hüquqlarının qorunması istiqamətində keçirilən bütün tədbirlərdə həmişə iştirak etmişik. Bundan sonra belə tədbirlərə qoşulacağıq. Mitinq keçirmək barədə qərar verilməyə, Müsavat Partiyası da müvafiq qərarın verilməsinə yardımçı olacaq".

□ E.SEYİDAĞA

miyyəti yalnız kənardan olan tənqidləri dinləmir. Cəmiyyət ölkəsində baş verənlərlə bağlı narazılığını, tələblərini ifadə edir. Belə olan halda Azərbaycana demokratik dəyişikliklər istiqamətində verilən beynəlxalq dəstək daha da arta, ölkə ilə bağlı məsələlərə daha fəal reaksiya verilə bilər. Ona görə bu məqamda aksiyaların keçirilməsinə zərurət var".

Digər müxalif təşkilatların mitinqlərə başlamaq məsələsinə münasibətinə gəlincə, ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu hesab edir ki, cəmiyyət mitinqlərə həvəs göstərmədiyi, mitinq tələb etmədiyi vaxtda mitinq keçirmək məsələsinin hansısa siyasi qüvvə tərəfindən gündəmə gətirilməsi sadəcə gündəmə qalmaq üçündür: "Təcrübə sübut edib ki, kütləvi aksiyalar icti-

mai tələb olmadan, gündəmə qalmaq xatirinə keçiriləndə müsbət nəticəsi olmur. Əksinə, mənfi nəticələri olur. Cəmiyyətdən tələb, sosial sifariş olmadan keçirilən aksiyaların belə demək mümkündürsə, astarı üzündən baha olur. Biz bunu və dünyada gedən prosesləri, beynəlxalq konyukturanı nəzərə almalıyıq. Bölgəmizdə hansı proseslər gedir, dünyada nə baş verir, bunun Azərbaycana hansı təsirləri ola bilər. Bu kimi məsələləri analiz etmədən kor-koranə mitinq keçirmək nəyə lazımdır. Bu mənim yanaşmamdır. Kimlərsə mitinq qərarı verib və ya vermək istəyirsə, bu da onların hüququdur. Öz hüquqlarından istifadə edə bilərlər. Ancaq bilməlidirlər ki, müsbət nəticəsi olmayan aksiyalar keçirmək qərarı verirlər.

Qurban bayramında əfv olacaq

Əfv Komissiyası iş başındadır; **Səadət**

Bənəniyarlı: "Siyahını təqdim etmişik, gözləyirik"

Yalnız sabiq nazir Fərhad Əliyev və qardaşı Rafiq Əliyev azadlığa buraxıldı. Bu il isə ötən dövrlə müqayisədə daha çox siyasi məhbüs var. Yay mövsümündə hüquq müdafiəçilərinin həbsi ilə siyasi məhbusların sayı daha da artdı.

Ancaq Avropa Şurasının prezidentinin Bakıya səfəri, habelə ABŞ prezidenti Barak Obamanın Azərbaycanın adını mənfi planda çəkməsi cəmiyyətdə müəyyən ümidlər yaradıb. Güman olunur ki, hakimiyyətin siyasətində yumşalma müşahidə olunacaq və əfv fərmanı verməklə iqtidar pozitiv mühit yaratmağa çalışacaq.

Son həbs edilən hüquq müdafiəçilərinin əfv olunacağı hüquq baxımdan mümkün deyil.

Çünki onların istintaqı davam edir. Amma seçkilərdən sonra tutulan Anar Məmmədli, Gəncədə həbs edilən və prezidentə müraciət edən Həsən Hüseynli, ölkə başçısına əfv ərizəsi yazan "Tolışi-Sədo" qəzetinin baş redaktoru Hilal Məmmədov azad edilə bilər.

Həmçinin dini çevrənin də islamçı məhbusların azad edilməsinə ümidləri var. AŞ prezidentinin Müsavatın başqan müavini Tofiq Yaqublu, REAL sədri İlqar Məmmədovla görüşməsi də onların əfv ediləcəyinə ehtimal yaradıb.

Qeyd edək ki, NIDA üzvləri Bəxtiyar Quliyev və Şahin Novruzlu da əfv üçün müraciət edəblər.

Bəs Qurban bayramında əfv olacağı? Əfv Komissiyası toplaşdı mı? Hüquq Müdafiəçilərinin Monitoring Qrupunun üzvü Səadət Bənəniyarlının

sözlərinə görə, onlar Əfv Komissiyasına siyahı təqdim ediblər, müəyyən gözlənti var: "Əfv Komissiyası işləyir, proses ge-

dir. Biz ümid edirik ki, əfv verilsin. Öz siyahımızı vermişik. Orada Həsən Hüseynlinin də adını qeyd etmişik".

S.Bənəniyarlı onlara əfv olacağı barədə qeyri-rəsmi məlumat daxil olmadığını söylədi: "Ümumi danışıqlarda belə bir fikir deyilib. Ancaq biz dəqiq bilmirik və hər şey ölkə rəhbərliyindən asılıdır. Çox istəyirik ki, əfv olsun, insanlar bayramda ailələrinə qovuşsunlar".

Milli Məclisin Əfv komissiyasının üzvü, deputat Çingiz Qənizadə publika.az-a bildirmişdi ki, Qurban bayramında əfv fərmanı verilməsinə inanmır: "Məndə bu barədə belə bir məlumat yoxdur. Çünki İşçi Qrupunun toplantısı olmayıb. Mənə elə gəlir ki, ilin sonuna ölkə başçısı tərəfindən belə bir fərman imzalana bilər".

Komissiya üzvü əlavə etmişdi ki, ölkə başçısı tərəfindən 31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəlik günü münasibətilə əfv fərmanının imzalanması ənənə halını alıb: "Bundan əlavə, müəyyən vaxtlarda bu baş tutur. Amma hər halda, yaxın vaxtlarda əfv olmasını ehtimal etmərəm".

□ E.SALAMOĞLU

Sentyabrın 30-da Milli Məclisin payız sessiyasının ilk plenaryası iclası keçirildi. Gündəlikdə 37 məsələnin müzakirəsi olsa da, deputatlar Avropa Parlamentinin ötən ay Azərbaycanla bağlı qəbul etdiyi qətnamə ətrafında geniş müzakirələr apardılar.

Giriş nitqi ilə çıxış edən spiker Oqtay Əsədovun məsələyə münasibəti xeyli kəskin oldu: "Artıq bir adət şəklini alıb ki, Azərbaycanın müstəqilliyini gözü götürməyən qüvvələr ölkəmizə qarşı təzyiqlər tuta-raq, bəzi beynəlxalq təşkilatların əli ilə Azərbaycan barədə ədalətsiz qətnamələr qəbul edirlər. Avroparlamentin Azərbaycanla bağlı qəbul etdiyi qətnamə də say hesabı ilə 4-cüdür. Bu sənəd sentyabrın 18-də qəbul olunub. Hansı ki, 19-da "Əsrin müqaviləsi" ilə bağlı tədbirlər keçirilirdi. Özü də bu qətnamənin qəbulunda 46 nəfər iştirak edib ki, onlardan, ümumiyyətlə, 45-i Azərbaycanda olmayıb. Özü də səsvermə əllə olub". Spiker dedi ki, **Azərbaycanın Avroparlament qarşısında heç bir öhdəliyi yoxdur:** "Azərbaycan belə təzyiqlər qarşısında geri çəkilməyəcək, bu günə qədər olan təzyiqlərə dözüb, bundan sonra da dözəcək. Heç kim müstəqil Azərbaycanı öz yolundan döndərə bilməz və bilməyəcək. Biz "Avronest" Parlament Assambleyasının yaradılmasında fəal iştirak etmişik. Biz onlara nə qədər yaxınlaşırsaq, onlar bizə qarşı bir o qədər ədalətsiz davranırlar. Ona görə belə təşkilatlarla əməkdaşlığa ehtiyac varmı?" **O.Əsədov ardınca yenə kəskin fikirlər səsləndirdi:** "Avropa tövsiyə verə bilər, amma qətnamədə yazır ki, dərhal azad olunsun. Sən kimsən bizə təsir edirsən? Bunlar hamısı Avropa Parlamentinin özünün qanunsuzluqlarıdır".

Spikerin təklifi ilə Avropa Parlamentinə etiraz bəyanatı hazırlamaq üçün parlamentdə vitse-spiker Valeh Ələsgərovun sədrliyi və bir neçə deputatın iştirakı ilə komissiya yaradıldı. Milli Məclis-Avropa Parlamenti Əməkdaşlıq Komitəsinin həmsədri Valeh Ələsgərov deyib ki, bir çox dairələr, o cümlədən AP Azərbaycanın müstəqil siyasətini həzm edə bilmir.

V.Ələsgərov bildirib ki, AP Azərbaycana qarşı həmişə nəinki ikili standartlarla, hətta üçlü-dördlü standartlarla mövqə göstərib: "Bir dəfə onlar bizə təklif etdilər ki, "Dağlıq Qarabağ və Azərbaycanın işğal olunmuş əraziləri" sözlərinin qeyd olunduğu sənədə səs verək. Yəni Dağlıq Qarabağın bizim ərazimiz olması fikrindən imtina edirdilər. Şərt qoydular ki, ya bu sənədə imza ataq, ya da Azərbaycanda hansısa iki bloggerlə bağlı AP qətnamə qəbul edəcək. Bu, şantaj deyil, nədir?!"

Söz alan Siyavuş Novruzov da sərt danışdı. Dedi ki, son bir ayda Azərbaycana qarşı müxtəlif təzyiqlər, bəyanatlar, müraciətlər olur: "Dünən də "Freedom House" adlı bir təşkilat sənəd yayıb. Bir ölkənin ərazisində olan QHT başqa ölkənin daxili işlərinə qarışır, bu, yolverilməzdir. Burda onlara donos verənlərin məlumatı əsasında Azərbaycanla bağlı hesabat ya-

Milli Məclis Avropaya

"Müharibə elan etdi"

Spiker və deputatlar beynəlxalq qurumları sərt ittiham etdilər; **Oqtay Əsədov:** "Sən kimsən bizə təsir edirsən?"

yır. Biz mövqeyimizi çox sərt şəkildə qoymalıyıq. AŞ PA sədrinə sual verdim ki, Rusiyanın mandatını dayandırmasın, bəs Ermənistanın mandatını niyə dondurmayıbsınız? Deyir, Ermənistan sizin ərazinizi 1992-ci ildə işğal edib, amma siz AŞ PA-ya 2001-ci ildə qəbul olunubsunuz. Deyirlər həbsdəkilər dərhal azad olunsun? Biz bunları girov götürməmişik ki, deyirlər dərhal azad olunsun. Hələ məhkəmə olsun, görək hansı faktlar ortaya çıxacaq. Hələ istintaq gedir".

Əli Hüseynlinin fikrincə, əslində Avropa parlamentarizmi özü çökməkdədir: "Azərbaycanla bağlı qərarların arxasında erməni lobbisi və Qərbdəki digər dairələr dayanır. Biz "Avronest"lə münasibətlərə yenidən baxmalıyıq. Azərbaycan enerji məsələlərində dünyaya verdiyi töhfəyə Avropadan adekvat cavab ala bilmir. Belə çıxır ki, Qərb o QHT-ləri dəstəkləyir ki, onlar barışıq adı altında ermənilərin maraqlarına xidmət edirlər".

Zahid Oruc dedi ki, Avropa Parlamenti müxtəlif qrupların əlində təsir üçün bir çubuqdur. Deputat qeyd etdi ki, elə həmin Avropa Parlamenti Ukraynanın başına bəla açdı: "Ermənistanla qarşı heç bir tədbirlər görülmür, ancaq Rusiyaya qarşı qətnamələr qəbul edilir, yaxud Azərbaycanla bağlı 1 milyon haq 1 nəfərə qurban verilir?"

Fəzail Ağamalı da Azərbaycanı "Avronest"dən çıxmağa çağırırdı: "Hansı beynəlxalq təşkilat Azərbaycanla normal münasibət qurmaq arzusundadırsa, o təşkilatlarla əməkdaşlığımızı davam etdirməliyik. Avropa Parlamenti Azərbaycana qarşı qərəzli, böhtan kampaniyasını davamlı şəkildə aparr. Mən təklif edirəm ki, Azərbaycan "Avronest"dən çıxdığını bəyan etsin. Ona görə də bəyanatla kifayətlənməyək. Ancaq Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığımızı davam etdirə bilərik".

Azay Quliyev dedi ki, Şərq Tərəfdaşlığı Proqramı öz imicini ciddi şəkildə zədələyib, "Avronest"ə olan inam və etimad iflasa uğrayıb: "Bu, Avropa Parlamentinin qərəzli mövqeyinin nəticəsidir. Avropa Parlamentinin qətnaməsi də qərəzli münasibətin nümunəsidir". A.Quliyev "beynəlxalq qurumların əlində aləmə çevrilən" QHT-lərə müraciət etdi: "Həmin QHT-ləri siyahıya salmaqla onların durumunu daha da çətinləşdirirlər. Bir neçə gün əvvəl Emil Məmmədovun məsələsinə baxıldı və şərti cəza ilə azadlığa buraxıldı. QHT-lər bilsin ki, onların problemini Azərbaycan dövləti həll edəcək".

Qüdrət Həsənzadə dedi ki, beynəlxalq təşkilatlarla qarşıdurmaya getmək lazım deyil: "Düşünürəm ki, 5-6 nəfərə görə Qərblə, beynəlxalq təşkilatlarla açıq qarşıdurmaya getməliyik. Ona görə də ölkə rəhbərliyi həbs-qətimkan tədbirlərini dəyişməli və məhkəməyə qədər gözləməliyik. Biz acı reallıqları görürük, biz böyük ölkə deyilik".

Bahar Muradova isə əvəzində bildirdi ki, məsələ 5-6 nəfərə deyil: "Əgər düşünürüksə ki, 5-6 nəfəri güzəştə getsək, beynəlxalq təşkilatlar təzyiqləri dayandıracaq, bu, düzgün deyil. Beynəlxalq təşkilatlar da bizi özündən razı olan kiçik dövlət kimi bizi cəzalandırmaq istəyirlər. Belə siyahılar ilk dəfə deyil ki, hazırlanırlar". Vitse-spiker dedi ki, kifayət qədər sərt tonda bəyanat qəbul etməliyik, geri çəkmək olmaz.

İqbal Ağazadə Avropaya qarşı sərt çıxışlara etiraz etdi və analoji münasibəti Rusiyaya qarşı sərgiləməyə çağırırdı: "Beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan əleyhinə qəbul olunan qərarlara etirazlarla raziyəm, xüsusilə də Ermənistan-Azərbaycan münasibəti ilə bağlı. Ancaq əgər dövlət olaraq bilirik ki, beynəlxalq təşkilatla-

ğuladı ki, Azərbaycan beynəlxalq təşkilatların qərəzli mövqeyini nəzərə alaraq daxildə problemləri həll etməlidir: "Azərbaycan hakimiyyəti buna görə təqsiri olan insanları belə həbsdən azad etməlidir. Kütləvi barış amnistiyası olmalıdır. Azərbaycan hökuməti bütün bunları nəzərə alıb, sülhpərvər addımlar atmalıdır. Buna görə də beynəlxalq təşkilatlara qarşı bəyanat vermək lazım deyil. Əksinə, onlarla əlaqələrə ciddi şəkildə yanaşmaq lazımdır. Avropa əleyhinə bəyanat vermək yox, əməkdaşlıq üçün addımlar atmaq lazımdır. Bir barış amnistiyası elan olunmalı, si-

qəddərdir. Ancaq orta aylıq əmək haqqı 450 manatdır. Ya dövlət ali məktəblərdə pulsuz sistemə keçilsin, ya da qanun qəbul olunsun. Təhsil haqlarını verə bilmədiyi üçün ötən il 8945 nəfər ali təhsil müəssisələrindən xaric edilib. Akademik borcu olanların sayı isə 10 mindən çoxdur. Ona görə də "Təhsil kreditləri haqqında" Qanun layihəsinin müzakirəyə çıxarılıb qəbul olunmasını təklif edirəm".

Sabir Rüstəmcanlı dedi ki, beynəlxalq təşkilatların mövqeyinə daha səbir və təmkinlə yanaşmalıyıq: "Əməkdaşlıq etdiyimiz təşkilatlarla təhdid, cığallıq dili ilə danışmaq olmaz. Azərbaycan Avropanın bir hissəsidir. Sən demə, Rusiya mələmiş və biz Qərb isə bütün fəlakətlərimizə baimiş. Biz Qərbin bu cür tələblərini gözləmədən Azərbaycanda məmur-vətəndaş münasibətlərini düzəltməliyik. Aylarla nazir deputatların telefonuna cavab vermirsən, demək, bizdə insan haqları pozulur". S.Rüstəmcanlı dedi ki, QHT-lər içərisində erməni maliyyəsi ilə qidalanan var, bunu heç kim dana edə bilməz: "Amma bütövlükdə bu sektora hücum etmək olmaz. Xaricdə Azərbaycan insanına bizim səfirliklərin ələ münasibəti var ki... Bəzən qəzetlərdə heç dəxli olmayan adamlar gah Obamanı təhqir edir, gah Avropanı. Bu mövqələrdən müəyyən nəticələr çıxartmalıyıq. Elə etməməliyik ki, xırda məmurların yanlışlıqları ölkənin böyük maraqlarına xələl gətirsin".

İclasın növbəti hissəsində deputatların sədarət arasında gərginlik yaşanıb. Sazişlərin təsdiqi barədə çıxış edərkən spiker uzun-uzadı danışıq deputat Azer Kərimliyə bir neçə dəfə irad tutub. Növbəti dəfə O. Əsədovun ciddi etirazı ilə üzleşən deputat ardınca saziş barədə cəmi bir cümlə danışdı. Bu zaman spiker istehza ilə "ay sağ ol, axır ki, haqqın yoluna gəldin" deyib. Deputat Elmira Axundova yerindən spikerə deputatları tələsdirməkdə irad tutub. O. Əsədov isə əvvəldən məlum olan mətn barədə uzun danışmağa ehtiyac görmədiyini vurğulayıb. E.Axundovanın gülərak "yaxşı, zarafat edirdim" deyərək, cavab verməsi spikerə lap təcəccüblü görsənbir: "Axı zarafatın öz yeri var..."

Növbəti gərginlik 1-ci vitse-spiker Ziyafət Əsgərova deputat Zahir Oruc arasında yaşanıb. Z.Oruc bildirib ki, Milli Məclisin qısa müddət ərzində 36 qanun layihəsi qəbul etməsi dünya rekordudur. Z.Əsgərov isə onun sözünü kəsərək deyib ki, belə tikanlı sözlər lazım deyil: "Məhiyyəti üzrə danışmaq lazımdır. Niyə deyirsiniz ki, rekord vururuq? Sabah da hansısa mətbuat orqanı lağla yazacaq ki, Milli Məclis qısa müddətdə 36 qanun qəbul etdi. İclasa gələndə heç olmazsa, gündəliyə diqqət edin, onu oxuyun". **Z.Oruc da onun bu reaksiyasını cavabsız qoymayıb:** "Qanunları, qanun layihələrini ən çox oxuyanlardan biri mənəm. Mənim dediyimdə tikanlı sözlər yox idi. Sadəcə, fikrimi bildirdim və məlumatlı olduğum üçün belə dedim".

□ **Elsad PAŞASOY**

Qüdrət Həsənzadə isə hökumətə çağırış etdi: "Düşünürəm ki, 5-6 nəfərə görə Qərblə, beynəlxalq təşkilatlarla açıq qarşıdurmaya getməliyik"

İqbal Ağazadə: "Rusiyanın əleyhinə bir bəyanat verə bilərsinizmi?"

rin Azərbaycana qarşı bu qərarları qərəzlidir, onda niyə elə fəaliyyət göstərməliyik ki, həmin təşkilatlar fürsət və bəhanə tapsınlar? Siz Rusiyanın Ermənistan vasitəsilə Azərbaycan torpaqlarını işğal etdiyini heçmi bilmirsiniz? Bilirsinizsə, nədən Rusiyaya münasibətdə qorxaq və çəkinən münasibət sərgilənir və bunu maneəvər adlandırırınsız? Avropa işğal etmir deyərək, onun üzərinə bu qəddərmi getmək lazımdır? İlk növbədə iqtidar düşünməlidir ki, bu siyasətin gerçəkləşməməsi üçün hansı addımlar atılmalıdır. Rusiyanın əleyhinə bir bəyanat verə bilərsinizmi? Heç kəs verə bilməz. Çünki Rusiya Azərbaycana sarsıdıcı zərbə vura bilər. Mən bunu rahat deyirəm, çünki iqtidarın sözünü demirəm, müxalifəm. Bu gün Azərbaycanın tək bir Avropa ölkəsi ilə ticarət dövriyyəsi 42-45 faizdir. Bəli, cəmiyyətdə narazılıqlar var, bu narazılığı azaltmaq üçün konkret addımlar atmaq lazımdır". **İ.Ağazadə qeyd etdi ki, Azərbaycanda kimsə milli maraqlara zərbə vuracaq fəaliyyətlə məşğul olub. Lakin onu da xüsusi vur-**

yasi məhbus, vicdan məhbusu adlandırılan hər kəs azadlığa buraxılmalıdır".

Elmira Axundova QHT-lərin xaricdən qrant almasına qarşı çıxdı: "Çünki xarici qrantlar təxribatdan başqa bir şey deyil". Xanım deputat bir sərə vacib məsələlərlə bağlı qanunvericilik təşəbbüsü ilə çıxış etdi. Eyni zamanda "mən soruşmaq istəyirəm, çərçivə qanunları niyə qəbul olunmur" dedi.

Əli Məsimli Rəqəbat Məcəlləsinin, "Reklam haqqında" Qanunun qəbul olunmasını zəruri saydı: "3 oktyabr 1997-ci ildə qəbul olunan "Reklam haqqında" Qanun yaramır, odur ki, yeni qanuna ehtiyacı var. 15 dəqiqə Bakının küçələrini müşahidə etmək kifayətdir ki, reklamların hansı durumda olduğu, dilimizə necə hörmətsizlik edildiyini görəsiniz". Ə.Məsimli sovet əmanətlərinin qəbulu ilə bağlı təpkiləri xatırladıb sual etdi: "Bəs niyə deyildiyi kimi inflyasiya olmadı". Deputat maraqlı statistika açıqladı: "Azərbaycanda hər 10 nəfərdən 7-si ödənişli təhsil alır. Təhsil haqları 900 manatdan 4500 manata

"Azərbaycan hüquqi dövlətdir və vəzifəsindən, sosial statusundan, mövqeyindən asılı olmayaraq hər bir şəxs öz fəaliyyətini mövcud qanunvericilik çərçivəsində qurmağa borcludur. Hüququn aliliyinin təmin edildiyi hər bir ölkədə olduğu kimi, Azərbaycanda da qeyri-qanuni əməllərə görə müvafiq cəza sanksiyaları nəzərdə tutulur və zərurət yaranıqda tətbiq edilir. O ki qaldı qanunu pozmuş və məsuliyyətə cəlb olunmuş insanların xarici dairələr tərəfindən müdafiə olunmasına, həmçinin onların "mükafatlandırılması" məsələsinə, bunun çox sadə izahı var".

Əli Həsənov

Bu sözləri Prezident Administrasiyasının ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov Seçkilərin Monitorinqi və Demokratiyanın Tədrisi Mərkəzinin hazırda həbsdə olan

"Məsuliyyətə cəlb olunmuşları "mükafatlandırma" onların havadarlarının simasını ifşa edir"

Əli Həsənov bəyan edib ki, belə addımlar Azərbaycanın müstəqil siyasətinə təsir məqsədi güdür

rəhbəri Anar Məmmədlinin altındakı fəaliyyət göstərən müvəttəf Vatslav Havel Mükafatının builki qalibi elan olunmasına münasibət bildirərək deyib.

sibət bildirərək deyib.

APA-ya açıqlamasında Əli Həsənov bəyan edib ki, belə addımlar ilk növbədə müəyyən xarici dairələr tərəfindən maliyyələşdirilən, onların sifarişlərini yerinə yetirən və dövlətin müstəqil siyasətinə təsir vasitəsi rolunu oynayan "5-ci kolon"u qorumaq məqsədi güdür: "Eyni zamanda hüquq müdafiəsi adı

konkret tapşırıqlar icra etdiklərini açıq göstərir. Buna görə də konkret cinayət əməli törətdiklərinə görə məsuliyyətə cəlb olunmuş, ciddi ictimai qınaq obyektinə çevrilmiş həmin insanların müdafiə etmək məqsədi güdən bəyanatlar, açıqlamalar, habelə bu tipli "mükafatlandırma" tədbirləri, ilk növbədə, onların və havadarlarının əsl sima-

Mühasirəyə alınmış qala psixologiyası

Azər RƏŞİDOĞLU

Müsavət Partiyası özünə yeni başqan seçdi. Sürpriz olmadı, proqnozlar özünü doğrultdu - Arif Hacı partiyanın yeni sədri seçildi. Əlbəttə ki, seçki yolu ilə partiyadaxili hakimiyyətin dəyişdirilməsi müsbət tendensiyalardan xəbər verir.

"Əbədi sədr", "əvəzolunmaz lider" modelinə ciddi zərbələr endirilməsi təqdirelayıqdır. Beləliklə, demokratiya istiqamətində mühüm bir addım atıldı. Lakin partiyada narazılıq, qalmaqlar hələ də sənəmə bilmir. Bu da normaldır. Bir qayda olaraq, seçki özü ilə narazılıqlar da gətirir.

Məğlub tərəf heç də həmişə qalib tərəfi təbrik etmir. Nəzərə alsaq ki, seçkinin əsas favoritlərindən olan Qubad İbadoğlu Arif Hacıya cəmi 28 səsle (Arif Hacı 228, Qubad İbadoğlu 200 səs) məğlub oldu, narazılıqların artacağını da ehtimal edə bilərik.

Arif Hacılinın qalib gəlməsinin səbəbləri az deyil. Başlıca amillərdən biri partiyanın canlı əfsanəsi adlandırılan İsa Qəmbərin dolayısı ilə Arif Hacılinı müdafiə etməsi oldu.

Yeni başqan seçkisi əlbəttə ki, müsbət haldır. Lakin Müsavatın yeni başqanı elə köhnə kursun təmsilçisi kimi yaddaşlara həkk olunub. Digər seçki favoriti Qubad İbadoğlu da Müsavatın kursunda önəmli dəyişikliklər vəd etmirdi. Hadisələrə daha soyuqqanlı yanaşmanın tərəfdarı olan, ziyalı imicinə malik Q.İbadoğlunun dialoq tərəfdarı olacağı öncədən bəlli idi. Partiyanın yeni başqanı Arif Hacı da eyni tezislə çıxış edir. Prinsip etibarilə, A.Hacı və yaxud Q.İbadoğlu seçimi köhnə siyasi kursun bir qədər fərqli rəqəsdə davamını vəd edirdi.

Partiyanın idarəçiliyinə tənqidi yanaşan digər iki namizəd Tural Abbaslı və Səxavət Əlisoy üçün isə seçki uğur gətirmədi. Birinci öz namizədliyini geri götürməli oldu. "Mən İsa Qəmbər olmayacağam" deyən T.Abbaslı isə cəmi 19 səs yığa bildi. İnsanlar köhnəliyə adət etdikləri üçün qeyri-müəyyən gələcəyə deyil, İ.Qəmbərin müəyyən etdiyi kursa səs verdilər. Son 20 ilin məğlubiyəti onların həminə təsir etmədi.

Dəyişiklik istəyi, islahat tələbi həmişə süngülərlə qarşılıb. Bu dəfə də belə oldu.

Beləliklə, Müsavat son 20 ildə sadıq qaldığı kursu davam etdirəcəyini bəyan etdi. Bu, mümkün olacaqmı? Köhnə mexanizm işlək vəziyyətdədir? Bu suallara yaxın aylarda cavab tapılacaq.

İndi daha ciddi problem mövcuddur. Qurultayda 200 səs toplayan və seçkinin nəticələrini de-fakto tanımayan Qubad İbadoğlu və 19 səs almasına baxmayaraq, Müsavatda və digər təşkilatlarda gənclərin rəğbətini qazanan T.Abbaslinın növbəti addımları nədən ibarət olacaq?

Bu iki funksionerin yeni başqanla işləməkdən imtina etməsi ciddi problemlərə yol açır. Onu da unutmaq olmaz ki, Müsavatın "köhnə qvardiyası"nın önəmli simaları da "İsa Qəmbərsiz partiya" modeli ilə razılaşmaq fikrində deyillər.

Görünən budur ki, Q.İbadoğlu və tərəfdarları seçkilərdə orqanlarda təmsil olunmaq fikrində deyillər. Partiya Məclisində seçkilərdə də məğlub olan T.Abbaslı isə 11 oktyabrda Məclisə boş qalmış yerlərə keçiriləcək seçkilərdə revans götürə biləcəklərini düşünür.

Q.İbadoğlu ilə ciddi fikir ayrılığı yaşayan A.Hacıya T.Abbaslı ilə barışmaq zorundadır. Lakin kifayət qədər iddialı olan, ətrafındakı gəncliyin dəstəyini hiss edən Abbaslı belə bir kombinasiyada iştirak etməyə razı olacaqmı? Çətin sualdır. T.Abbaslinın siyasi karyerasına əhəmiyyətli təsir göstərmək zorunda olan kombinasiyada iştirak sıradan bir məsələ deyil.

Demokratiya özü ilə problemlər də gətirir. Qorbaçovun yenidənqurma siyasəti SSRİ-ni parçaladı. Qərbin aparıcı partiyalarında da analogi proseslər baş verib. Odur ki, intellektual siyasətçilər çıxış yolları axtarıblar... və tapıblar. Analogi vəziyyətlərdən çıxış yolu partiyadaxili fraksiyaların yaradılmasıdır.

Yaranmış situasiyada iki güclü fraksiya və başqanlıq alternativ qrup meydana çıxa bilər. Avropa partiyalarında belə fraksiyalar təşkilatda rəsmi qeydiyyatdan keçir və öz fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Partiyadan getmək, yaxud qalib tərəfin məğlub tərəfə qapını göstərməsi normal hal deyil. Bu metod partiyaların əsaslı dərəcədə sarsıldılmasına gətirib çıxardır.

Əgər kənar təsirləri def etmə mümkün olarsa, onda yeganə çıxış yolu demokratiyanın oyun qaydalarını başa çatdırmaq və fraksiyalaşmaq ənənəsində də önə çıxmaqdan keçir.

Qurultayda İsa Qəmbər bütövlükdə müxalifət düşərgəsinin vəziyyətini bir cümlə ilə olduqca düzgün ifadə etdi - "biz mühasirəyə alınmış qaladayıq. Mühasirəyə alınmış qaladan çıxmaq çox çətin olur".

Yeni başqan seçkisi mühasirəni yarmaq cəhdi idi. Fraksiyalaşmaq isə mühasirədən çıxmaq istiqamətində önəmli addımlardır. Mikropsixoloji mühitdə bir-birləri ilə əhsəz mübarizə aparan funksionerlər unutmamalıdır ki, daha geniş mühitdə bütün bu qarşıdurmalara əhəmiyyət verməyən milyonlarla insan mövcuddur. Siyasətin də taleyini məhz onlar həll edir...

Anar Məmmədli mükafatını sevincdə qarşılayıb

Seçkilərin Monitorinqi və Demokratiyanın Tədrisi Mərkəzinin rəhbəri xəbəri vəkilindən eşidib

İlham Mirzəyev

İlham Mirzəyevin məhkəməsində iki zərərçəkmiş ifadə verib

Sentyabrın 30-u Nərimanov Rayon Məhkəməsində psixoloq, baxıcı İlham Mirzəyevin cinayət işi üzrə qapalı proses keçirilib. Vəkil Xanlar Bayramov "Media forum" saytına deyib ki, Məzahir Sadıqovun hakimliyi ilə keçirilən prosesdə iki nəfər zərərçəkmiş şəxs ifadə verib. Proses oktyabrın 1-də davam edəcək.

Vəkil əlavə edib ki, proses zərərçəkmişlərlə bağlı müəyyən sirlə məqamlara görə qapalı keçirilir.

İlham Mirzəyev 1966-cı ildə Şirvan şəhərində anadan olub. Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetini bitirib. 2000-ci ildən "Space" televiziyasında aparıcı kimi fəaliyyət göstərir. O, aprelin 11-də polis orqanlarının keçirdiyi əməliyyatda tutulub, Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq) maddəsi ilə ittiham olunur.

Anar Məmmədli

Sentyabrın 30-da vəkil Əlibaba Rzayev həbsdə olan hüquq müdafiəçisi Anar Məmmədli ilə görüşüb. Seçkilərin Monitorinqi və Demokratiyanın Tədrisi Mərkəzinin koordinatoru Samir Kazımlının "mediaforum" saytına bildirdiyinə görə, Anar Məmmədli Vatslav Havel Mükafatına layiq görülməsindən sentyabrın 30-da vəkil Əlibaba Rzayevlə görüşdə xəbər tutub: "Anar Məmmədli bu xəbəri böyük sevincle qarşılayıb. O hesab edir ki, bu mükafat həm də haqsız yerə həbs olunanlara böyük mənəvi dəstəkdir. Yeni Anar Məmmədlinin fikrincə, Vatslav Havel Mükafatına layiq görülməsi bir daha göstərir ki, o, günahsızdır, heç bir cinayət törətməyib".

İntiqam Əliyev dindirilib

Bakı İstintaq Təcridxanasında saxlanan hüquq müdafiəçisi İntiqam Əliyev sentyabrın 29-da növbəti dəfə dindirilib. Müstəntiqin apardığı dindirmədə İntiqam Əliyevin vəkilləri Əliyif Həsənov, Anar Qasımlı və Cavad Cavadov da iştirak ediblər.

Dindirmədən sonra vəkil Əliyif Həsənov "mediaforum" saytına deyib: "Dindirmənin təfərrüatı haqda məlumat vermək səlahiyyətim yoxdur. Bunlar istintaq sirdir. Ümumən İntiqam Əliyevin əhvalı yaxşıdır, hər hansı şikayəti yoxdur".

İntiqam Əliyev Hüquq Mərkəzinin Cəmiyyətinin rəhbəridir. 20 ildən çoxdur vəkillik fəaliyyəti ilə məşğul olur. Əsasən

İntiqam Əliyev

insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində ixtisaslaşmış.

Avqustun 8-də tutulan İntiqam Əliyev Cinayət Məcəlləsinin 213.1-ci (vergiyədən yayın-

ma), 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə) və 192.2-ci (qanunsuz sahibkarlıq) maddələri ilə təqsirləndirilir.

Qubad İbadoğlu tərəfdarlarına müraciət etdi

"Mən partiyada mübarizəni davam etdirmək xəttini tutmuşam"

Müsavət Partiyasında qurultaydan sonra narazılıqlar və müzakirələr davam etməkdədir. Başqanlığa namizədlər ardıcıl olaraq təzadlı, bir-birinə zidd bəyanat və açıqlamalar verir, yeni seçilmiş və həmçinin köhnə başqan isə hələ ki susqunluğunu qoruyur.

Seçkidə qalib gələ bilməyən Qubad İbadoğlu öz tərəfdarlarına müraciət ünvanlayıb. **Müraciətdə bildirilir:** "Müsavət bir dönmənin, bir kəsimin, bir şəxsin partiyası deyildir. Odur ki, təklif edərəm ki, qərarlarımızı verməmişdən əvvəl məsləhətləşmələr aparıq. Mən özüm də hər gün onlarla müsavətçi dostlarımızla, ziyalılarla, gənclərlə görüşlər keçirir və fikir mübadiləsi edirik. Müzakirələrimiz göstərir ki, daha geniş formatda toplaşmağa ehtiyac var. Müsavatın bu gününü və gələcəyini müzakirə etmək, hər birinizi dinləmək, sizlərdən bu istiqamətdə fikirlər almaq və eyni zamanda mövqeyimizi bölüşmək, eləcə də növbəti addımlarımızı müəyyənləşdirmək üçün sizləri oktyabrın 6-da saat 15-də Müsavat Partiyasının mərkəzi qərargahında görüşə dəvət edirəm".

Q.İbadoğlu musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, seçki prosesində baş verənlər, həmçinin atılacaq addımlar toplanmada ciddi şəkildə müzakirə ediləcək: "Bizim problemimiz yoxdur. Sadəcə olaraq, tərəfdarlarımızla görüşmək, fikirlərimizi bölüşmək, sonrakı addımlarımızı müəyyənləşdirmək üçün belə bir müraciət etmişik. Bundan sonrakı fəaliyyətimizlə bağlı birgə qərarlarımızı verməliyik. Vəziyyəti müzakirə edəcəyik, bundan sonrakı addımları, təklifləri dəyərləndirəcəyik".

Qeyd edək ki, Müsavatın bundan sonrakı vəziyyəti ilə bağlı səslənən iddialar arasında uduzmuş namizədlərin və tərəfdarlarının partiyadan getməsi də var. Q.İbadoğlu bildirib ki, tərəfdarları tərəfindən verilən təkliflər arasında o da var. "Təkliflər var. Şəxsən mənim mövqeyimdə dəyişiklik yoxdur.

Mən partiyada mübarizəni davam etdirmək xəttini tutmuşam. Ancaq verəcəyimiz kollegial qərar olacaq, tək mənim qərarım olmayacaq".

Namizədlərdən Səxavət Əlisoy musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, narazılığa səbəb olacaq nüanslar, bunlar hamısı göz qabağında olan proseslərdir: "Mən yazdığım sonuncu statusumda daha dərin məsələlərə toxunmuşam". Keçmiş namizədin sosial şəbəkədə yazdığı status isə ittiham doludur. "Udan populistlər və şüarçılar, uduzan islahat tərəfdarları oldu. Müsavat dəyişmək istədi, 4 səs imkan vermədi. Bir çıxışında az qala 50 dəfə "mən" deyən, bir 50 dəfə də İsa Qəmbərə istinad edən biri təlimatlandırılmış tərəfdarlarının gurultulu və sürəkli alqışları altında, partiyanın icra aparatındakı çetəsinin hər türlü oyunbazlıqları sayəsində sədr seçildi. Son 20 ildəki seçki məğlubiyyətləri bir daha zəfər kimi qiymətləndirildi. Kəsəsi, partiya ötən əsrin 70-ci illərindəki durğunluq dövrünə oxşar bir mərhələyə qədəm qoydu. Dəyişiklik tərəfdarı olanlar indi necə hərəkət etməlidir? İslahat tərəfdarlarının şüarçılar, populistlər hay-küyçülər ilə birgə fəaliyyəti mümkünmü? İndi çoxları bu məsələ barədə fikirləşir. Yaxın günlərdə mən də öz qərarımı açıqlayacağam" deyir, statusda bildirilir.

Başqanlığa namizədlərdən Tural Abbaslı isə deyib ki, onlar artıq toplanaraq baş verənləri müzakirə ediblər: "Biz kimin nə deməyindən asılı olmayaraq, müsavətçiyə və istənilən halda, fəaliyyətimizi davam etdirəcəyik. Biz düşünürük ki, Müsavat bir başqanın dönməsinə hesablanmış partiyadır. Biz ideologiyasına görə, Rəsulzadəyə görə bu partiya gəlmişik".

Mərkəzi Nəzarət Təftiş Komissiyasının sabiq üzvü Əlövşət Talışxanlı isə başqanlıq seçkisinin nəticələrini şübhə altına alıb. "Mən seçkinin nəticələrini tanımırəm və hesab edirəm ki, o ləğv olunmalıdır. Çünki əvvəldən nizamnamə tələblərinə əməl edilməyib. Rayon təşkilatlarında keçirilən konfranslardan, yığıncaqlardan tutmuş, birtəfəli qaydada, qanun pozuntuları baş verib. Ona görə də biz indi həmin pozuntuları cəmləşdirib fikrimizi bildirəcəyik" deyir, o, aktual.az-a açıqlamasında bildirib.

O, Arif Hacımlı başqan kimi tanımadıqlarını da bildirib: "Biri var, seçki siyasətini nizamnaməyə uyğun formalaşdırasan, biri də var ki, nizamnaməni öz siyasətinə uyğunlaşdırasan. Bunlar qanunu öz xeyirlərinə uyğun tərtib etdilər. Buna görə mən və tərəfdarlarımı onu başqan kimi tanımırıq".

Ə. Talışxanlı səbəb kimi seçkiyə qədər baş verən qanun pozuntularını göstərib.

□ Rəya RƏFİYEVA

Müsavətin qurultayından sonra partiya daxilində narazılıqlar başlayıb. Nəticəyə etiraz edən xeyli müsavətçi var. Əsas arqument də budur ki, saxtakarlıq yox, ədalətsizlik olub. Etirazçı tərəfdəki partiya üzvləri seçki günündən yox, seçkiyə qədərki mühtdən narazıdır.

Başqanlığa namizədlərdən Tural Abbaslının anası, veteran müsavətçi Başxanım Abbaslı ilə Müsavat seçkilərini dəyərləndirdik.

- Başxanım müəllimə, başqanlığa namizədin anası olaraq, seçkilərin nəticələrindən razısınız?

- Müsavatda hər zaman demokratik seçkilər keçirilib. Onu deyim ki, saxtakarlıq seçki gününə qədər olub. Məsələn, İsa Qəmbərin adından sui-istifadə edilib, qurultay nümayəndələrinə zəng edib deyiblər ki, Arif Hacımlının başqan olmasına İsa bəy qərar verib. Bütün bunlar da ədalətsizlikdir. Eyni zamanda Qubad bəy də bunu təkrarladı. Turalın seçilməsinə ümidim az idi. Çünki hər iki namizədin tərəfdarları Turalı belə təbliğ edirdilər ki, o, hələ uşaqdır. Siyasi cəhətdən yetişsə də, idarəçilik bacarığında deyil. Bunlar Turalın az səs toplamasına ciddi səbəb oldu. Bundan əlavə, Tural seçkilərə çox gec başladı. Həm maddi imkansızlıq, vaxtın olmaması rayonlarda görüşlərə mane oldu. Bu bir sınaqdır. Seçki günündən narazılığım yoxdur.

- Tural Abbaslı və tərəfdarlarının Müsavat Məclisinə düşməsinə necə baxırsınız?

- Müsavat daim qiymət verməyi bacaran partiya olub. Amma burada böyük ədalətsizlik oldu. Tural Abbaslı, Əhəd Məmmədli, Rüşət Hacıbəyli vicdan məhbusu olublar. Necə ola bilər ki, partiya heç bir fəaliyyəti olmayan, qurultaya 10-15 gün qalmış partiyaya gələn adamlar Məclisə düşdü, amma bunlar yox. Bilirdilər ki, Tural Məclisə düşsə, iddialı olduğuna görə, sədrliyə və İcra Aparatına iddiasını irəli sürəcək.

- Qubad İbadoğlunun partiyamı parçalayacağı ilə bağlı fikirlər doluşur. Buna münasibətiniz necədir?

- Qubad bəy çox hörmətli olan alim, iqtisadçidir. Görünür, onun gördüyü ədalətsizliklər olub. Partiyada parçalanma olacağına inanmıram. Çünki bu partiya heç bir qurumla müqayisə oluna bilməz. Tural seçkidən əvvəldə demişdi ki, kim seçilsə, əl-ələ verib işləyəcəm.

- Seçkidə siyahılar paylandıqı və məhz bu amilə görə Arif Hacımlının tərəfdarlarının Məclisə daha çox düşdüyü deyilir. Sizcə, bu doğrudur?

- Təəssüf edirəm ki, bəzilərində uzaqgörənlik yoxdur. İnsanların çəkdiyi əməyə qiymət verən yoxdur. Dəstəklədikləri namizəd kimə deyirsə, ona səs verirlər. Amma belə olmamalıdır. Əslində yeni seçilən rəhbər insanlar arasında barışıq yarat-

"İsa Qəmbər, Arif Hacımlı ola bilər, Tural yox?!"

Başxanım Abbaslı: "Müsavətdə Putin-Medvedyev variantı oldu"

"Qubad İbadoğlu ilə Arif Hacımlı oğlumun əleyhinə təbliğat apardılar"

malı, intriqabaz olmamalı, hamıya eyni cür hörmət bəsləməli, haqqı olanlara haqqını verməlidir.

- Konfransa seçilən nümayəndələrə necə baxırsınız? Saxtakarlıqlar olduğu iddia edilir.

- Rayonlar var ki, kvorum olmadan nümayəndələr seçi-

- Tural, Əhəd və Rüşət həbsdə olmaları, partiya da sönlüklüyün olması, Gənclər Təşkilatında sədr əvəzi olan şəxsin zəif olması özünü göstərdi. Bəzi partiya funksionerləri Mustafa Hacıbəylinin yanında canfəşanlıq edərək, adamlarını seçdirdilər. Çünki üzv olduğum Səbayel təşkilatında belə mü-

"Yeni seçilən rəhbər insanlar arasında barışıq yaratmalı, intriqabaz olmamalı, hamıya eyni cür hörmət bəsləməli, haqqı olanlara haqqını verməlidir"

lib. Ya az, ya da həddindən artıq çox. Xüsusi göstərişlər var idi ki, kim indiki başqanın tərəfdarıdır, seçilsin, deyilsə, seçilməsin. Bir də ki, 22 ildir partiyada fəaliyyət göstərdiklərinə görə kimin-kimi dəstəkləyəcəyini yaxşı bilirdilər. Bunlar çox böyük təsir etdi. Oğlum ümid edirdi ki, yenilik olacaq. Amma heç bir yenilik olmadı. Düşünürəm ki, Müsavatda Putin-Medvedyev variantı oldu.

- 2011-ci ildə Tural Abbaslının həbsdə olması onun tərəfdarlarının konfransa seçilməyinə mane oldumu?

- Tural Abbaslıya verilən 20 səs ana olaraq münasibətiniz? - Təbii ki, bu qədər səs gözləməyirdim. Çünki Turalın 14 illik fəaliyyəti, mübarizəsi, əqədəsi 20 səs almağa adekvat deyildi. Sadəcə olaraq, yuxarıda qeyd etdiyim kimi, iki namizədin eyni fikirlə oğluma qarşı təbliğat aparmaları buna səbəb oldu. Amma bilməlidirlər

ki, İsa bəy oğlum yaşında olan Milli Məclisin sədri və iki ay prezident səlahiyyətlərini icra edib. Arif Hacımlı 28 yaşında deputat seçilib, 30 yaşında dövlət müşaviri olub. Onlar ola bilərdilər, amma 14 illik siyasi təcrübəsi ilə Tural Abbaslı bəzi insanların düşüncəsində başqan ola bilməzdi. Necə olur ki, 4 illik siyasi təcrübələri ilə İsa bəy, Arif bəy yüksək postlarda təmsil oluna bilərlər, amma Tu-

ral yox? Bir ana, veteran müsavətçi, 3 müsavətçi övladının anası kimi bunlar mənə ağır təsir bağışladı. Bu təbliğat alçaldılmış təbliğat idi. Tural uşaq deyil. Onun çıxışları göz qabağındadır. Övladım debatlarda partiyayı uğurla təmsil edəndə, meydanlarda öndə olanda yetişmiş siyasətçi olur, amma başqanlıq iddiasına düşəndə qapılar üzünə bağlanır. Demokratik ölkələrdə Tural yaşda olanlar yüksək postlarda təmsil olunurlar. Konkret partiya rəhbərliyi Turalın başqan olmasını istəməzdi. Çünki Turalın mövqeyi, kəskin çıxışları hər kəsə aydın idi.

- Tural Abbaslının qurultaydakı nəticəsini gənclərin partiyadakı fiaskosu kimi qəbul edirsinizmi?

- Gənclərə müraciət edərəm ki, dözümlü olun. Unutmayın ki, səbirli olanlar sonda qalib gəlir. 4 il böyük zaman deyil. Daha da təkmilləşin, bir olun. Sonrakı seçkilərdə sizlə oğlumla birlikdə qələbələr arzulayıram. İnşallah, qələbə sizinlə olacaq.

- 11 oktyabr Müsavat Məclisinin boş qalan yerlərinə keçiriləcək seçkilərdən nə gözləyirsiniz?

- Düşünürəm ki, Tural və ətrafındakı gəncləri susdurmaq, sakitləşdirmək, narazı olanları neytrallaşdırmaq üçün bir neçə gəncə yer veriləcək. Bundan artıq heç nə gözləmirəm. Məclis sədrinin kim olacağı məni çox maraqlandırır. Orada mən öz fikirlərimi hər kəsə deyəcəm.

- Son sualım, yeni başqan Tural Abbaslıya bir vəzifə verməyə, buna necə baxacaqsınız?

- Mənim oğlum vəzifədə olsa da, olmasa da, yenə Turaldır. Vəzifə verilsə, Tural göylərə qalxmayacaq, əksinə, yükü artacaq. Sadəcə olaraq, Turala vəzifə verilməyə, bunu anası olaraq yox, bir müsavətçi kimi böyük ədalətsizlik hesab edərdim. Amma heç zaman incimərəm. Qoy necə istəyirlər, elə də olsun. Öz komandası ilə istədiyi kimi işləsin.

□ Cavansir ABBASLI

"Övladım debatlarında partiyayı uğurla təmsil edəndə, meydanlarda öndə olanda yetişmiş siyasətçi olur, amma başqanlıq iddiasına düşəndə qapıları üzünə bağlayırlar"

Rusiyalı politoloqlardan sensasion açıqlamalar

ABŞ və müttəfiqləri İŞİD terror qruplaşmasına qarşı müharibəni davam etdirirlər. Demək olar ki, hər gün İŞİD-in İraq və Suriyadakı bazalarına aviazərbələr endirilir. İraqın təhlükəsizlik qüvvələri isə sentyabrın 30-da bəyan ediblər ki, paytaxt Bağdaddan şimal-şərqdə yerləşən Diyala əyalətində 16 kənd "İslam dövləti" qruplaşmasından azad edib. İraq Müdafiə Nazirliyinin bəyanatına əsasən 100-dən çox yaraqlı məhv edilib.

"İŞİD Azərbaycanda hakimiyyəti dəyişmək istəyir"

Bakı neftinə İŞİD də tamah saldı; **Qriqori Trofimçuk**: "Onlar tezliklə Xəzərdə olacaq"; Türkiyənin İŞİD-lə bağlı dünyanın "şübhəli" hesab etdiyi mövqeyi qətiləşdikdən sonra Azərbaycanla bu məsələdə daha konkret əməkdaşlığa başlayacağı şübhə doğurmur

Bu arada İŞİD-in Azərbaycana ciddi təhlükə törədəcəyi, hətta hakimiyyəti dəyişə biləcəyi barədə sensasion xəbərdarlıq yayılıb. Rusiya Diplomatları Assosiasiyasının sədr müavini, Rusiya Federasiya Şurasının sədr müavininin müşaviri Andrey Baklanov "Nezavisimaya qazeta"da dərc olunmuş məqaləsində İŞİD-in hədəfləri sırasında Azərbaycanın olduğunu da yazıb. Müəllif yazır ki, islamçıların can atdığı xilafət artıq yaranıb və müsəlman radikallara görə, bu hadisə "əsl vaxtında" baş verib. (virtualaz.org).

Ekspert yazır ki, hazırda xilafətin rəhbərliyinə daxil olan yaraqlılar 2011-ci ildən etibarən xarici sponsorlarından, o cümlədən Qərbdən əhəmiyyətli yardım alırdılar. Daha sonra 2013-cü ildə Suriya və iraqı radikallar birləşdilər. İndi onlar İraq və Suriya ərazilərinin əhəmiyyətli hissəsində xilafət elan ediblər.

Rusiyalı diplomat yazır ki, hazırda İŞİD qüvvələri faktiki olaraq nizami ordu təşkil edir, onların sıralarında 30-50 min arası döyüşçü var. İŞİD öz sıralarına keçmiş hərbiçiləri və yüksək vəzifəli xüsusi xidmət əməkdaşlarını cəlb edib.

A.Baklanovun sözlərinə görə, KİV-lər nahaq yere İŞİD-i orta əsrlər xilafət liderlərinin işini davam etdirən təşkilat sayırlar. Əslində o, tamamilə müasir strukturdur, yeni si-

lah nümunələrindən və psixoloji müharibə metodlarından, o cümlədən internetdən istifadə edir.

Baklanov yazır ki, İŞİD ələ keçirdiyi ərazilərdə neft yataqlarını istismar edir və hər gün milyonlarla dollar qazanır. Qruplaşma neftçiləri, mühəndisleri və fəhlələri yaxşı maaşla işə cəlb edib. İŞİD Suriya və İraqda hər gün 80 min barel neft hasil edir. Bu neftin "qara bazar"da satış qiyməti 1 barel üçün 40 dollar təşkil edir. Əsir-lərin pula dəyişdirilməsindən və digər mənbələrdən əldə edilən qazancı da hesablaşmaqla İŞİD-in illik gəliri 1 milyard dollardan yuxarıdır. İndiyə qədər heç bir terror qruplaşmasının bu qədər pulu olmayıb.

Andrey Baklanov yazır ki, İŞİD ərəb ölkələrində hakimiyyəti ələ almağa can atır. Onların planlarına görə, İraq və Suriyada möhkəmləndikdən sonra "xilafəti" Səudiyyə Ərəbistanına doğru genişləndirəcəklər. Daha sonra onlar Küveyt və onun nefti ilə məşğul olacaqlar. A.Baklanovun sözlərinə görə, İŞİD-in daha sonrakı hədəfi Türkiyə və Azərbaycanıdır.

"İŞİD liderlərinin fikrincə, həmin ölkələrdə də İslama zidd hökmdarlar var və onları dəyişdirmək zəruridir" deyir, Baklanov yazır.

Yeri gəlmişkən, başqa bir rusiyalı politoloq Qriqori Tro-

fimçuk da Xəzəryanı ölkələrin sammiti ərəfəsi bu dövlətlərin rəhbərliyinə müraciət edərək, onları İŞİD-lə bağlı təhlükənin real qiymətləndirməyə çağırırdı: "**Xəzəryanı ölkələr artıq tamam başqa dünyada yaşayırlar. Yaxın Şərqdə yaradılmış terror təşkilatları olan İŞİD və ya "Xorasan" tezliklə Mərkəzi Asiya və Xəzərdə olacaq. Onlar məhz bunun üçün yaradılıblar**".

Qeyd edək ki, Azərbaycana İŞİD təhlükəsi ilə bağlı ABŞ kəşfiyyatına yaxınlığı ilə tanın "Stratfor" beyin mərkəzi də xəbərdarlıq etmişdi. "Stratfor"un hesabatında deyilirdi ki, Azərbaycanın müsəlman əhalisi arasında da radikal dini qruplara meyli olanlar var və bu, gələcəkdə Bakının başağ-rısına çevrilecək: "**İŞİD-in xilafət elanı indiyə qədər "öz yuvalarında gizlənən" cihad meyilli insanların ruhlandırır. "Onlar "yuvalarından" çıxa və eyni şeyi öz ölkələrində də istəyə bilirlər. Bu isə potensial təhlükə deməkdir**".

Məlumat üçün onu da deyək ki, İŞİD-in ələ keçirdiyi və şəriət qanunlarını tətbiq edəcəyi ölkələrin "xəyalı xəritəsində" Azərbaycan ərazisi də var.

Azərbaycan hakimiyyəti bu təhlükəni ciddi hesab edir və ölkədə dini radikalizm əhval-ruhiyyəli adamların yığıldığı məscidləri nəzarətdə sax-

layır. Bugünlərdə isə MTN-in keçirdiyi şok emeliyyat nəticəsində İŞİD və digər terror qruplaşmalarının tərkibində döyüşmüş ümumilikdə 26 nəfər Azərbaycan vətəndaşı həbs edilib ki, onlara təkə silahlı birləşmələr yaratmaqda deyil, eləcə də onların fəaliyyətində iştirak etmə, silahla, partlayıcı maddələrlə, hətta hərbi texnika ilə təmin etmə kimi ağır ittihamlar verilib.

İŞİD-ə qarşı başlamış geniş miqyaslı mübarizə əlbəttə ki, bu terrorçu qruplaşmanın "iştehasını" kəsəcək. Amma bu, tezliklə baş verməyə də bilər. Çünki İŞİD mövqelərinə vurulan ağır zərbələrə baxmayaraq, bu terror qruplaşması-na qoşulanların sayı azalmır.

"The Guardian" qəzeti son sayında xəbər verir ki, Avropa, Şimali Amerika və Avstraliyanın radikal baxışlı gəncləri islamçı qruplaşmalara qoşulmaq üçün Suriyaya axın edirlər. Onların sırasında qadınlar da var.

Azərbaycanda İŞİD və digər terrorçu qruplaşmalara qoşulanlar olsa da, onların sayı əlbəttə ki, rus politoloqun iddia etdiyi kimi, hakimiyyəti dəyişəcək səviyyədə deyil. Məsələn, YAP İŞİD-lə bağlı bu cür hədələri ciddi hesab etmir. Hakim partiya hesab edir ki, Azərbaycan dövləti "İŞİD kimi mənasız və oynacaq bir təşkilatın yüz dəfə cavabını verə bilmək gücündədir".

Əlbəttə ki, İŞİD-in Azərbaycan və Türkiyədə hakimiyyəti dəyişə biləcəyi mümkün deyil. Türkiyənin İŞİD-lə bağlı tərəddüdü mövqeyi diplomatların azad edilməsindən sonra dəyişməyə başlayıb. Ehtimal var ki, Türkiyə tezliklə anti-İŞİD koalisiyasında öz yerini tutacaq. Türkiyənin İŞİD-lə bağlı dünyanın "şübhəli" hesab etdiyi mövqeyi qətiləşdikdən sonra Azərbaycanla bu məsələdə daha konkret əməkdaşlığa başlayacağı şübhə doğurmur. Çünki bu kimi terror təşkilatları təkə BTC üçün deyil, bu yaxınlarda təməli qoyulan TANAP-a da ciddi təhlükə törədə bilər.

Azərbaycan hər zaman olduğu kimi beynəlxalq terrorizmlə mübarizədə fəal iştirak edir. Ölkənin sərhədləri nə qədər etibarlı qorunsa da, xüsusilə qonşu Rusiyada, daha konkret desək, Dağıstanda radikal dini cərəyanlara qoşulanların sayının çox olması, təkə İŞİD-in deyil, digər terror qruplaşmalarının üzvlərinin də ölkəyə minimal da olsa, sızma ehtimalı var. 2015-ci ilin Avropa Oyunlarının Bakıda keçiriləcəyini də nəzərə alsaq, Azərbaycanın düşmənlərinin yaxın aylarda fəallaşacağı gözlənilir. Bakı neftinə indi də İŞİD tamah salıb...

□ Xəbər xidməti

Niyə mədəni dövlət olmaq istəmirik?

Hüseynbala SƏLİMOV

Yaxşı yadımdadır ki, uşaqlıqda heç ağılıma da gəlmirdi, heç inana da bilmirdim ki, kimsə mənim atamdan güclü ola bilər. Hətta bu xüsusda bir dəfə bir qonşu uşağı ilə dalaşmışdım da. O deyirdi ki, onun atası daha güclüdür...

Vaxt keçdi, uşaqlıq da ötdü, anladığı ki, nə biz özümüz, nə də bizim atalarımız heç də dünyanın ən güclü adamları deyil.

Amma o hisslərdən nəse qaldı, bir az hörmət formasında, bir az da qorxu şəklində... Ona görə də güman edirik ki, bütün insanlarda azacıq, çox azacıq da olsa infantillik olur...

Amma bu yazıda bir azca başqa, fərqli bir sferada-siyasətdə infantillikdən bəhs etmək istəyirik. Bu günlərin söhbətidir. Şouların birində aparıcı o qədər qızıqsı, o qədər öz fantaziyasına meydan verdi ki, "Azərbaycan dünyaya meydan oxuyur!"-dedi.

Əgər əvvəllər də buna bənzər fikirlər və bəyanatlar (özü də təkə jurnalistlərin dilindən deyil, həm də rəsmi adamlardan...) eşitməsəydik, bəlkə də heç buna əhəmiyyət də verməzdik.

Amma Azərbaycanda bu, adi haldır. Elə bu səbəbdən də bizi çox düşündürür. Ən azı ona görə ki, ərazisinin 20 faizi işğal olunan bir dövlət haqqında "Dünyaya meydan oxuyan dövlət" demək üçün ya qeyri-adi dərəcədə fanat olmalısan, ya da ki, realıq hissini tamam itirməlisən...

Bunu əvvəllər də qeyd etmişdik. Məsələ yalnız infantillikdə deyil. Avtoritar siyasi sistemdə gec-tez realıq hissi itir - təbliğatı tamam bayağılaşdır, tərifi yaltaqlığa çevrilir, hər şey şitləşir, bir növ əndazəsini aşır...

Belə bir şəraitdə ölçü hissini gözləmək olmur. Ölçü də itir. Gec-tez belə ölkələrin siyasətçiləri həqiqətən də çox "böyük siyasət və dövlət adamı" olduqlarına inanır, az qalır ki, digər insanlardan da bunun təsdiqini tələb etsinlər.

Azərbaycanda sərt avtoritar sistem 93-cü ildən bərqərar olub. Amma nə qədər qərribə olsa da Heydər Əliyev Azərbaycanın dünyada yerini və rolunu daha yaxşı təsəvvür edirdi. Məsələn, o, məzmunuz, bayağı siyasi və hərbi ritorikaya heç vaxt meydan vermirdi. Tez-tez zarafatla deyirdi ki, ABŞ Dövlət Departamenti ilə zarafat etmək olmaz...

Bu, keçmiş üçün nostalji deyil. Amma etiraf edirik ki, bir az bu da var. Məsələ bundadır ki, ölkə daim, permanent olaraq siyasi azadlıqlar baxımından geriləyir. Ona görə də hər əvvəlki dövr özündən sonrakından daha mütləq və rahat görünür. Hərçənd bu gün baş verənlər də təsadüf deyil, göy-dən düşməyib. Bu günün təməli həmişə dünən qoyulur.

Amma nə etmək olar? İnsan psixologiyası elədir ki, xirdalığı unudur, bir az da keçmiş "malalayır".

Həm də bu günün siyasi dərdləri o qədər böyükdür ki, onun köklərini hətta infantillikdə, siyasi sistemin özəlliklərində axtarmağa məcburuq.

Bu gün nə baş verir? Deyirsən ki, ABŞ prezidenti Azərbaycanda insan haqlarının vəziyyətini tənqid etdi. Qayıdırlar ki, biz müstəqil dövlətlik, heç kim bizim daxili işimizə qarışa bilməz...

Elə burada demək istəyirsən ki, suveren dövlət olduğunuz niyə elə insan haqlarından, demokratiyadan və mətbuatın vəziyyətindən söhbət düşəndə yadıma düşür? Başqa vaxt, digər bir situasiyada, tutaq ki, dövlətin ərazi bütövlüyünü təmin etmək məsələsində nə səbəbə suveren dövlət olduğunuz yadıma düşür?..

Azərbaycan kiçik dövlətdir. Təbii ki, bu dövlət müəyyən resurslara malikdir. Bu resurslar da müəyyən maliyyə ehtiyatları yaradır.

Amma bundan çox da "uzağa gedən" nəticələr çıxarmaq lazım deyil. Ən azı ona görə ki, dünyada onlarla adam var ki, onların valyuta ehtiyatları Azərbaycan dövlətinin valyuta ehtiyatlarından çoxdur. Elə şirkətlər, elə trans-milliy kompaniyalar var ki, onların illik gəliri Azərbaycanın büdcəsindən qat-qat artıqdır...

Bütün parametrlərə görə (ərazini və əhalini çıxsaq...) Rusiya orta Avropa ölkələrindən geridədir. Amma Rusiya özünü yenə də fəvqəldövlət hesab edir. Niyə? Ona görə ki, bu ölkənin çoxlu sayda nüvə başlıqları və raketləri, kosmik texnologiyası var. Ona görə də Rusiyalı və onun cəmiyyətini haradasa başa düşmək mümkündür. Bəs Azərbaycanın nəyi var?..

Azərbaycan Qafqazın böyük dövlətidir. Amma parametrlərə görə o, digər ölkələrdən bir o qədər də fərqli deyil. Bir də ki, dünyaya meydan oxumaq, heç kimlə hesablaşmaq Azərbaycanın nəyinə lazımdır?

Dünyada çox sorğular keçirilir. Bəzən dövlətlərin simpatiya reytingləri də öyrənilir. Daha yaxşı olmazdı ki, Azərbaycan haqqında mədəni bir dövlət, azərbaycanlılar haqqında isə əsl centmentlər kimi düşünsünlər?...

Loqo islahatları

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Azərbaycanda uşaq bağçası ilə təminat səviyyəsi cəmi 14 faizdir. Bir az da sadələşdirsək, bağça yaşlı hər 100 uşaqdan cəmi 14-nə çatacaq qədər uşaq bağçası yeri var. İnkişaf etmiş dövlətlərdə, ümumiyyətlə, dünya standartına görə bu faiz minimum 80 olmalıdır.

Bu uçurum səviyyəsində fərq üzündən ölkə əhalisi böyük əziyyət çəkir. Uşaqların təlim-təربiyəsi, sosial mühitdə, cəmiyyətə layiq böyüməsi ləngiyir, analar faydalı əməklə məşğul olmur. Sovet dövründən qalma 3-5 bağçanı da yapistlər özəlləşdirmə adıyla məhv ediblər, ərazilərini satıb əmlakını dağıdıblar, yerində turp-binalar "əkiblər".

Bütün bunları yazmağımın səbəbi var. Təzəlikcə Rusiyanın Həştərxan şəhərində Heydər Əliyev Fondunun maliyyə dəstəyi ilə (*oxu: Azərbaycanın, sənin-mənim pulumuzla*) 3 qatlı çox böyük bir uşaq bağçası açıldı. Lenti birbaşa İlham Əliyev kəsdi. Biz də Bakıda baxdıq, köks ötürdük. Əlimizdən ayrı nə gəlir? Son illərdə Azərbaycanın pulu ilə planetin elə yerlərində "özgə kisəsindən xeyriyyəçilik" ediblər ki, Həştərxan onlara baxanda doğma vətən kimi bir yerdir. Ümid eləyəm ki, bağçaya görə ruslar erməniyə dəstəyi azaldar, Həştərxandan gəmi dolusu qənd gələr. Ümid kasıbın yeməyidir, nuş olsun.

Əslində bu planetar xeyriyyəçilik həm də ölkə içindəki bəzəkləmə siyasətinin davamıdır. Guya bununla Azərbaycan xaricdən yaxşı görünəcək, hamı qabığa baxacaq, içəridəki təzəyi görməyəcək. Yəni biz buna təkce Putinə verilən xırda-para pay-pürüş kimi baxmıyıq. Hərçənd, Putin də elə acgöz, qanqulu imperiyani təmsil edir ki, onu uşaq bağçası qorşoku ilə aldatmaq çətindir. Sümürüb aparacaqlar. Bu mənada yapistlərimizin vəziyyəti qibte olunması deyil. Yuxarı baxırlar Qərb, aşağı baxırlar Rusiya - tüpürməyə yer yoxdur, qalıblar udquna-udquna. Bir az pul qazanmışdılar, onun da min dənə şeriki çıxır. Hamısı da deyir oğurluğa mənimlə getmişəm. Dərənin başını kəsdirib karvan soymaq lisenziyasını mənəndən almısan. Çətindir.

Ancaq bundan bizə nə? Biz öz problemlərimizi düşünək. Məsəl üçün, Bakı metrosunda aparılan növbəti "islahat" şərh edək.

Bu islahat ondan ibarətdir ki, metroda ventilyasiya sistemi qaydasına salınıb, qatarlar dəqiq qrafik üzrə işləyir, "28 May"ın sirliliyi açılıb, "Avtovağzal" stansiyasının tikintisi də nəhayət başa çatıb. Zarafat edirəm, o dəqiqə sevinib yerinizdə hoppanmayın. Bunların həyata keçməsi üçün dəvənin quyruğu yerə dəyməlidir - Rusiyadan aldığımız dəvələrin. Sadəcə, Bakı metrosu yeni... loqosunu hazırlayıbdır!

Dəhşətli islahatdır. Böyük yenilikdir. Loqo ibarətdir eşşək boyda bir "M" hərfindən, bu hərfin qol-qanadını da göy qurşağı kimi boyayıblar. Guya Bakı metrosunda 5 hərəkət xətti var imiş, bunlar da onların xəttidir. Açıqı, 30 ildir mən bu metroya minirəm, 2 xəttəndən - şərti olaraq "Əcəmi" və "İçərişəhər" adlandıracağımız xətlərdən başqa bir yol görməmişəm. Bir də tələbə vaxtı azıb Depoya getmişdim. Bəs bunlar 5 xətti hardan çıxardıblar? Ola bilsin yerin altında cəhənnəmə-zada gizli yollarımız var, camaata hələ demirlər.

Hər halda, loqo, nişan islahatı çox zırlı şeydir. Bunu keçən ay ARDNŞ - SOCAR da elədi. Amma SOCAR-ın emblemindəki dəyişikliyin rəmzi mənasını şəxsən mən başa düşdüm. Qabaqki emblemdə "A" hərfini neft buruğu şəklində qayırmışdılar. Ancaq indi neft azalır. Yapistlər xaricə əsasən qaz təklif edirlər. O üzündən SOCAR buruğu silib emblemə... qaz alovunun şölələrini dürtüşdürdü. Guya bayrağımızın 3 rəngi şəkildir, amma kimə gəlməsiniz? Bu, qazın alovudur. Yeri gəlmişkən, evdə qazı da elə bu rəngdə verirlər, içində hər cür zəhər olduğundan mavi, qırmızı, yaşıl rənglərdə yanır.

Loqoları, nişanları tez-tez dəyişdirmək lazımdır. Qoy xalq da çaş-baş qalsın, heç bilməsin yuxarıda oturanlar kimdir.

Həbsdə olan NİDA Vətəndaş Hərəkətinin Bakı İstintaq Təcridxanasında saxlanılan üzvləri Rəşadət Axundov, Rəşad Həsənov, Üzeyir Məmmədli, Zaur Qurbanlı, Məmməd Əzizov və İlkin Rüstəmzadə prezident İlham Əliyevə müraciət edib. Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidməti saytının verdiyi xəbərə görə, həmin şəxslərin xahişi əsasında müraciətləri olduğu kimi kütləvi informasiya vasitələrinin diqqətinə çatdırılıb.

Müraciətdə deyilir:
"Hörmətli cənab Prezident!

Biz həbsdəki NİDA-çılar düşünürük ki, Azərbaycanın hazırkı dövründə gənclik enerjimizi ölkəmizə fayda verəcək şəkildə istifadə edə bilerik. Bizim aldığımız cəzanın axıra kimi çəkilməsi bu gənclik dövrümüzün fəallığının boşa xərclənməsi demək olardı. Ümid edirik ki, Siz də bizim gəncliyimizin azadlıqda keçməsinin Azərbaycan xalqı və ölkəmizin xeyrinə olacağı ilə razılaşar, bizim azadlığa çıxmağımıza, yaxınlarımızımıza qovuşmamıza öz töhfənizi verəcəksiniz.

Bizim indiyə qədər həbsdə keçirdiyimiz müddətdə istər ölkə daxilində, istərsə də xaricdə gedən prosesləri kənardan kifayət qədər müşahidə etmək imkanımız olub. Bu müşahidələr sayəsində gələcəyə daha optimal yanaşmağı öyrənmişik, bir sıra dəyərləndirmələr aparmışıq.

Hörmətli cənab Prezident!
Biz gənclər bütün bilik və bacarığımızı müstəqil Azərbaycanımızın inkişafı və çiçəklənməsinə sərf etmək istəyirik. İnanırıq ki, Siz də öz müstəsna səlahiyyətlərinizdən istifadə edərək, gəncliyimizi nəzərə alaraq cəzadan azad olunmağımıza qərar verəcəksiniz".

"NİDA-çıların prezidentə müraciət etdiklərini mətbuatdan öyrənmişəm. Bu bərədə əvvəlcədən heç bir məlumatım olmayıb. Bu baxımdan bu məsələyə bir münasibət bildirməyə bilmərəm". Bunları deyərlər.org-a NİDA-çıların prezidenti dünəki müraciətlərə nə münasibət bildirərkən vəkil Xalid Bağirov deyib. O qeyd edib ki, müraciət vəkilərlə razılaşdırılmayıb: "Yaxın vaxtlarda bu cür müraciətin

Həbsdəki NİDA-çılar prezidentə müraciət etdilər

"İnanırıq ki, Siz öz müstəsna səlahiyyətlərinizdən istifadə edərək, gəncliyimizi nəzərə alaraq cəzadan azad olunmağımıza qərar verəcəksiniz"; gəncləri Qurban bayramında azadlığa buraxa bilərlər

Elton Quliyev: "Bu mövzu ətrafında da hər hansı polemikanın tərəfdarı deyiləm, müraciət aydın şəkildə yazılıb"

olacağı haqqında heç bir razılığa gəlinməmişdi. Amma onu da qeyd edim ki, mətbuatda bu müraciət çox səs-küyə səbəb olsa da, mən bu müraciətdə bir şey görmürəm".

Hüquq müdafiəçisi Novel-la Cəfəroğlu isə hesab edir ki, Qurban bayramı ərəfəsində əfv fərmanının verilməsi mümkündür. Müsahibimiz indiki ərəfədə əfv fərmanının verilməsi üçün prezidentə məktub yazdıqlarını dedi: "Bu məktuba 5 təşkilat da qol çəkib. Amma bu elə məsələdir ki, biz dəqiq heç nə deyə bilmərik ki, əfv olacaq, ya yox. Amma ümid edirik ki, gənclərin hamısı ərizə yazıbsa, azadlığa da çıxacaqlar".

Vəkil Elton Quliyev isə bildirdi ki, bu ərizədən xəbəri olub. Müsahibimiz dedi ki, bu

qərar gənclərin ayrı-ayrılıqda və ya hansısa təzyiqli nəticəsində yox, hamısının birgə müzakirəsinin sonucunda ortaya çıxıb: "Bu mövzu ətrafında da hər hansı polemikanın tərəfdarı deyiləm. Müraciət aydın şəkildə yazılıb. Kim nə qiymət versin, özünü üçün qiymət versin. Birtərəfli qaydada yazının müəllifləri ilə debata girib müzakirə etmək imkanı olmadığına görə, heç kim birtərəfli qaydada ağıla gələni danışmasın. Hər bir halda bu yazı bundan əvvəlki yazılar qədər müzakirəyə çıxarılmalı deyil".

Müsahibimiz bu ərizənin əfv fərmanı ilə sonuclana biləcəyi ehtimalına da toxundu. Dedi ki, əgər söhbət ehtimaldan gedirsə, hər cür ehtimalın yaşamaq hüququ var.

Əldə etdiyimiz məlumata görə, NİDA-çıların ailə üzvləri bu müraciətdən mətbuat vasitəsilə xəbər tutublar. Daha öncə bununla bağlı hər hansı müzakirə aparılmayıb.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

na müdaxilə edə bilmək üçün yol çəkirlər. Rusiya Azərbaycanı zəbt etmək üçün güclərini möhkəmləndirir. Biz təhlükəli yola qədəm qoyuruq, ehtiyatlı olmalıyıq".

Qeyd edək ki, ABŞ Gürcüstanın sabiq prezidenti Mixail Saakaşviliyə işçi vizası verməkdən imtina edib. Bu bərədə azvision.az Gürcüstanın "Alia" qəzetinə istinadən xəbər verir.

Məlumat əsasən, ABŞ siyasi elitəsi Saakaşviliyə olan inamını itirib. Artıq sabiq prezidenti Ağ Evdə demək olar ki, dəstəkləyən adam yoxdur. ABŞ-ın hazırkı prezidenti Barak Obamanın komandası Gürcüstanın sabiq prezidenti ilə inanmır.

Qəzet vurğulayıb ki, Saakaşviliyə işçi sığınacağı verilməyəcəyi təqdirdə o bu ölkədə siyasi sığınacaq ala bilməyəcək.

Gürcüstanın sabiq prezidenti Mixail Saakaşvili özü isə vizanın verilməməsi ilə bağlı xəbəri şərh etmir.

"Rusiya Azərbaycanı işğal etmək istəyir" - Saakaşvilidən şok iddia

"Rusiya Gürcüstandan keçməklə Dağıstandan Azərbaycana müdaxilə edə bilmək üçün yol çəkir"

"Rusiya Azərbaycanı işğal etmək üçün gücünü möhkəmləndirir". "Qafqazinfo" Gürcüstan KİV-nə istinadən xəbər verir ki, bu sözləri ölkənin eks-prezidenti Mixail Saakaşvili senator Con Makkeynin rəhbərliyi ilə Nyu-Yorkda keçirilən səsli-səsiz konfransda deyib: "Biz çoxsaylı təhlükələrlə üz-üzəyik. Paralel olaraq Ukrayna ilə Rusiya ciddi şəkildə Moldova və Qafqaza hərbi müdaxiləyə hazırlanırlar.

Bu yaxınlarda onlar beyan etdilər ki, Gürcüstandan keçməklə Dağıstandan Azərbayca-

Dənizin yox, onun statusu uğrunda mübarizə

Xəzər dənizinin hüquq statusu bütün kəskinliyi ilə geosiyasi mübarizənin ön planına təxminən 20 il öncə - Azərbaycan "Əsrin müqaviləsi"ni imzalamağa və aparıcı Qərb şirkətləri ilə öz neft-qaz yataqlarının aktiv şəkildə istismarına hazırlaşanda çıxmışdı. Məhz o zaman Rusiya XİN "Əsrin müqaviləsi"ni əngəlləmək üçün 5 aprel 1994-cü il tarixdə Böyük Britaniyanın səfirinə göndərdiyi konfidensial notada dənizin hüquqi statusunun yoxluğuna və o üzündən də bu problem yoluna qoyulmadan neft-qaz ehtiyatlarının istismarının yolverilməzliyinə diqqət yönəlmişdi.

"Xəzər beşliyi"nin gözə bilmədiyi əbədi problem

Bu nota faktiki surətdə uzunmüddətli və sərt geosiyasi mübarizənin əsasını qoydu. Məqam təsadüfi seçilməmişdi: "Əsrin müqaviləsi" üzərində iş artıq yekunlaşmış və Kremlin notasına rəğmən sentyabrın 20-də onun təntənəli imzalanma mərasimi olmuşdu. Qərb kompaniyaları ilə analoji kontraktları Qazaxıstan da imzalamaq niyyətində idi (və imzaladı).

Hadisələrin bu cür inkişafı sözsüz ki, Rusiyanın "böyük energetik oyun"dan kənarda qalmasına aparırdı. O səbəbdən Moskva Azərbaycan, Qazaxıstan və Qərbə təzyiqli üsulu kimi təcili şəkildə Xəzərin statusu problemini dövrüyyəyə buraxdı ki, onlar da Kremlin "böyük dövlət maraqlarını" nəzərə alsınlar. Həmin vaxtdan etibarən dənizin hüquqi statusu Rusiyadan ötrü müstəqil Xəzəryanı dövlətlərə qarşı, habelə Qərbin regionda mövqeyinin güclənməsini önlemək üçün siyasi şantaj və geosiyasi təzyiqli vasitəsinə çevrildi. Şimal qonşumuzun "status oyunu"nda etibarlı tərəfdaşı isə İran idi.

Bu dövrdə rəsmi Bakı və Astanaya uzunmüddətli və diplomatik maneərlər hesabına, həmçinin Rusiya və İran şirkətlərini özlərinin Xəzərdəki "neft biznesi"ne cəlb etməklə status problemini yumşaltmaq və onun aktuallığını qismən azaltmaq müyəssər oldu. Bununla belə, sonralar hər dəfə Qərb Bakı, Astana və Aşqabadla Xəzərin neft geosiyasətində yeni global addımlar atanda (BTC və BTƏ boru xətləri, NABUKKO və Transxəzər qaz kəməri layihələri və s.) Moskva və Tehran status, ekologiya və təhlükəsizlik məsələlərini qalxan kimi qaldırırdılar.

Yaranan problemlər onunla əlaqədar idi ki, Xəzər dənizi əvvəllər SSRİ-yə, qismən də İrana məxsus idi. Sovetlər Birliyi dağılandıqdan sonra dəniz dərhal 5 sahilyanı ölkənin, habelə Qərbin iddia obyektinə çevrildi. SSRİ ilə İran arasında imzalanmış əvvəlki sənədlərdə Xəzərin hüquqi statusu tam həcmdə müəyyən edilməmişdi. Məsələn, orada dənizin dibi və resurslarından, səthindən necə istifadə olunması, ekosistemi necə qorumaq kimi ciddi məsələlərlə bağlı heç nə deyil-

mirdi. Elə bu aspektlər də Xəzər şelfində nəhəng karbohidrogen xammalı ehtiyatlarının aşkarlanması ilə xeyli aktuallıq qazandı.

Mövcud durum Azərbaycan, İran, Qazaxıstan, Rusiya və Türkmənistanı məsələnin hüquqi nizamlanmasının hamı üçün məqbul olan mexanizmini birgə axtarıb tapmaq zorunda qoydu. Problemin həllində öncə üç mövqə özünü büruzə verdi:

1. Dənizi orta xətt üzrə bərabər hissələrə bölmək.

2. Xəzərə beynəlxalq dəniz hüququ normalarını şamil etmək. Bu normalara əsasən, hər bir sahilyanı ölkənin ərazi suları və balıqtutma zonası müəyyən edilir, dəniz səthinin yerdə qalan hissəsi isə ümumi istifadədə qalır.

3. Xəzər unikal su hövzəsi olduğundan statusun müəyyən edilməsi üçün də qeyri-ənənəvi yanaşmalar tətbiq edilməlidir. Bu, kondominium prinsipinə uyğun olaraq, özündə milli zonalarla yanaşı, səthin və dibin ortaq istifadəsindən ötrü əraziləri nəzərdə tutur.

1996-cı ildə Xəzərin hüquqi statusu haqda konvensiya hazırlamaq üçün sahilyanı 5 ölkənin xarici işlər nazirinin qərarı ilə nazir müavinləri səviyyəsində Xüsusi İşçi Qrupu (XİQ) yaradıldı. O vaxtdan 5 ölkə üçün məqbul olan konsensusun tapılması yönündə 18 il ərzində intensiv danışıqlar gedir.

Problem ətrafında 5 ölkə ilə yanaşı, Qərbin (ABŞ-in) da qoşulduğu geosiyasi mübarizənin kəskinliyi bu su arealının geosiyasi əhəmiyyəti və bölüşdürülməmiş sərvətləri ilə izah edilir. Bölüşdürməyə isə doğrudan da nəşə var. Məsələ ondadır ki, Xəzər akvatoriyasında dünya nəre balığı ehtiyatlarının 90%-i yerləşir. Ancaq əlbəttə ki, əsas mübahisə və ehtiraslar Xəzər

şelfi ilə bağlıdır. Şelfdə neft-qazın təsdiqlənmiş ehtiyatı təqribən 4 milyard ton, proqnoz edilən rəqəm isə 18 milyard ton həcmində qiymətləndirilir. Bu, dünya miqyasında İran körfəzi ehtiyatlarından sonra ikinci göstəricidir.

Lakin iki on illik ərzindəki amansız mübahisə nəticəsində hamıya sərfəli konvensiyanı və formulu tapıb imzalamaq axır ki, mümkün olmadı. Hərgah, bəzi ölkələrin mövqelərində müəyyən yumşalma və yaxınlaşma müşahidə edilirdi. Belə ki, Rusiya, Qazaxıstan və Azərbaycan ortaq mövqeyə gələ və müvafiq sazişlərlə bir çox məsələləri gündəmdən çıxara bildilər. 1998-ci ildə Rusiya ilə Qazaxıstan arasında dənizin şimal hissəsinin dibinin bölünməsi haqda saziş imzalandı. 2001-ci ildə analoji anlaşma Qazaxıstanla Azərbaycan arasında əldə olundu.

2003-də isə Rusiya, Qazaxıstan və Azərbaycan arasında dənizin dibinin həmsərhəd hissələrinə aid fərqləndirici xətlərin kəsilmə nöqtəsi (delimitasiya) haqda saziş imzalandı. Sonuncu sənəd üçtərəfli formatda dəniz akvatoriyası ehtiyatlarının 60%-nin hüquqi statusunu qanuniləşdirmiş oldu. 2003-cü ildə isə Xəzər dənizi mühitinin mühafizəsi üzrə Çərçivə Sazişi imzalandı.

Status məsələsinin həllində ilk öncədən əsas rol Xəzəryanı ölkələrin başçılarının sammitlərinə ayrılmışdı. Ötən müddətdə cəmi 4 belə toplantı keçirilib. Sonuncusu Həştərxanda baş tutdu. İlk sammit 2002-ci ilin aprelində Aşqabadda oldu. Lakin o, faktiki surətdə boş çıxdı və Saparmurad Niyazovla Heydər Əliyev arasında iki ölkənin dəniz sərhədində yerləşən mübahisəli neft yataqları ilə bağlı konfliktlə yadda qaldı.

Həmin sammitdə Rusiya Xəzərin "bərabər uzaqlıqda orta xətt" formulu üzrə bölünməsi və sərhədlərinin müəyyən edilməsi təklifini irəli sürdü. Həmin prinsipə əsasən, suyun səthi gəmiçilik üçün ümumi istifadədə qalır, dibi isə orta xətlərin köməyi ilə bölünür. Bu halda Rusiyaya dibin 20%, Qazaxıstana 29,5%, Azərbaycana 21%, Türkmənistanına 17%, İrana isə 12,5% çatırdı. Öz aralarında ehtiyatları bölüşdürmüş olan Moskva, Astana və Bakı buna razı idilər, Tehrandan Aşqabad isə - əleyhinə idilər. Bu formulun pik vaxtında İran dənizin 5

ki bəyanatlar kimi deyilir ki, "Xəzər beşliyi" akvatoriyada digər dövlətlərin hərbi qüvvələrini görmək istəmir. 5 ölkənin liderləri habelə bir-birlərinin suverenliyi və ərazi bütövlüyü, dövlətlərin bərabərliyi, güc tətbiqi ilə hədələməmək və güc tətbiqi ilə hədələməmək, habelə qarşılıqlı hörmət, əməkdaşlıq və bir-birinin daxili işlərinə qarışmamaq haqda razılığa gəliblər. Sənəddə həmçinin deyilir ki, Xəzər "dinc məqsədlər" üçün istifadə edilməli, onun akvatoriyası "sülh, mehriban qonşuluq, dostluq və əməkdaşlıq zonası"na çevrilməlidir. Tərəflər də-

üçün sərbəstlik, balıqçılıq və ətraf mühitin qorunması üzrə razılaşdırılmış normaların tətbiqini istəyir. Qazaxıstan və Azərbaycan dənizin dibinin bu şəkildə bölünməsi ilə ümumən razıdır, bu, müvafiq dövlətlərarası sazişlərdə əksini tapıb.

Rəsmi Bakı lap əvvəldən dövlət ərazisinin bir hissəsi sayılmaqla dənizin milli sektorlara bölünməsi xəttini aparır. Belə yanaşma 1995-ci ildə qəbul edilən ölkə konstitusiyasında da əksini tapıb. "Milli sektor" deyəndə dənizin dibi kimi, səthi və hava məkanı nəzərdə tutulur.

bərabər hissəyə bölünməsinə təklif elədi - hərəyə 20%. Sammitdə yalnız növbəti toplantının Tehrandan keçirilməsi haqda qərar qəbul olundu.

2007-ci ilin oktyabrında Tehrandan baş tutan ikinci sammitdə iştirakçılar dənizin hüquqi statusu haqda konvensiyanın hazırlanmasına dair ümumi yanaşmaların əks olunduğu bəyannamə qəbul elədilər. Orada bildirilirdi ki, yalnız sahilyanı dövlətlər Xəzər dənizinə və onun resurslarına münasibətdə suveren hüquqlara malikdir.

2010-cu ildə, Bakı zirvəsində "Xəzər beşliyi"nin birgə bəyannatı qəbul edildi. Bakı sammitinin mühüm yekunu Xəzərdə təhlükəsizlik problemləri ilə bağlı geniş anlaşmanın əldə edilməsi oldu. Həmin sənədə əsasən, Xəzərdə təhlükəsizlik istisnasız olaraq Xəzəryanı ölkələrin işi hesab edilir. Dəniz qonşuları habelə qərara gəldilər ki, müvafiq qurumlara tapşırıq versinlər ki, 3 ay ərzində milli dəniz zolağının eninin 24 dəniz mili olmasını razılaşdırsınlar.

Dördüncü sammit öz işinə sentyabrın 29-da Həştərxanda başladı. Sammitdə prezidentlər 19 bənddən ibarət birgə sənəd qəbul elədilər. Bu sənəddə də əvvəlki iki sammitdə-

Türkmənistan da ümumən analoji mövqeyə malikdir. İran isə Xəzər dənizinin kondominium prinsipi üzrə ortaq istifadədə qalmasını təklif edir. Eyni zamanda bəyan edir ki, dənizin milli sektorlara bölünməsinə də hazırdır, lakin bərabər (20%) hissələrlə. Bu da digər qonşuların qane eləmir.

Odur ki, unikal nəre balığı və nəhəng enerji resursları ehtiyatlarının olduğu Xəzər dənizinin statusu məsələsində belə görünür, tezliklə konsensus əldə olunacağını gözləməyə dəymir. Xəzəryanı dövlətlər hələlik yalnız bir şeylə bağlı asanca anlaşır: dənizin sərvətlərinin bölünməsinə başqa ölkələri buraxmamaq. Bəs öz aralarında onu necə bölməli? - bax, bu məsələdə razılığa gəlmək bir elə asan deyil. Nədən ki, stavkalar və iştahlar həddən ziyadə böyükdür.

Yeri gəlmişkən, heç də təsadüfi deyil ki, son zamanlar status problemi yenidən fəvqəladə aktuallıq qazanıb və həmişə olduğu kimi belə hallarda məsələnin hüquqi aspekti toqquşan pragmatik və strateji maraqların əsirinə çevrilib. Gərçəkdən də Xəzərin unikal coğrafi mövqeyi, sərvətləri və perspektivliliyi onu regional geosiyasi ziddiyyətlərin iti hissəsinə çevirib. O ziddiyyətlər ki, onların əhəmiyyəti xəzərsahili dövlətlərin öz sərhədlərindən uzağa gedir.

Postsovet məkanında, o cümlədən Xəzər bölgəsində Qərblə (ABŞ-la) Rusiya arasında dominantlıq uğrunda mübarizənin qəfil kəskinləşdiyi indiki şəraitdə isə status probleminin aktuallaşması yenidən bu problemə hadisələrin inkişafına təsir göstərmək üçün "əlahtındakı geosiyasi alet" qismində istifadə təhlükəsi vardır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ

Son illər dinc nizamlaşma kontekstində Dağlıq Qarabağla bağlı belə bir yanaşma xeyli dərəcədə populyar olub desək, yənilməli yəqin ki. Bu da aşağıdakı formaldan ibarətdir: münaqişə 3 müddə əsasında həllini tapmalıdır - ərazi bütövlüyü, öz müqəddəratını təyin etmə və güc tətbiqi ilə hədələnmə.

Göründüyü kimi, yanaşmanın özündə Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə ciddi təhdid var. Çünki məntiqlə problem Ermənistanın Azərbaycana ərazi iddiasından doğubsa, o halda öz müqəddəratını təyin etmə hardan çıxdı? Bu, işğal faktını malalamaq, separatçılığa hüquqi don geydirmək cəhdi deyilmi?

Üstəgəl, "güç tətbiqi ilə hədələnmə" şərti ilə ölkəmizin maneə imkanları daha da daraldılır və onun zor gücünə status-kvonu dəyişmək, öz ərazisini azad etmək hüququ şübhə altına alınır. Halbuki BMT Nizamnaməsinə əsasən, işğala məruz qalan ölkə təcavüzkar öz ərazisindən çıxarmaq üçün istənilən vasitəyə əl atıb. İndi belə çıxır, Minsk Qrupu Azərbaycana bu hüququ tanımaq istəmir və Bakının öz imzası ilə bunu təsdiqləməklə işğal faktının mövcudluğunu ikinci plana keçirmək istəyir. Yəni bütövlüklə ermənilərin hərbi qələbəsinin rəsmiləşməsinə hesablanmış bir yanaşma.

Azərbaycan rəsmiləri isə vaxtaşırı "problem ölkənin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini tapmalıdır" deyirlər. Ancaq öz müqəddəratını təyin etmə bu prinsipə necə uzlaşacaq, biri olan yerdə digəri necə mövcud olacaq? Ən maraqlısı odur ki, nə Abxaziya və Cənubi Osetiya, nə də Dnestryanı bölgə və Krım ixtilafının həllində Qərbi həmin "3 müddə"ni tətbiq etməmişlər. Görəsən, niyə? Ona görə ki, Azərbaycan onların arasında yeganə müsəlman ölkəsidir və böyük neft-qaz ehtiyatlarına malikdir?

Daha təhlükəli isə "3 müddə"nin "Madrid prinsipləri" adlanan konkret sənədin qayəsində

də durmasıdır. Bir neçə ay öncə isə bəlli oldu ki, Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Ceyms Uorlikin Qarabağa dair son təklifi də əhəmiyyətli şəkildə həmin sənədin bazasında hazırlanıb.

Bu yerdə bir daha yada salmaq ki, sözügedən sənəd tərəflərə ilk dəfə 2007-ci ilin noyabrında, Madriddə təqdim olunub. Azərbaycanın 5 rayonun boşaldılmasını (üstəgəl, Laçının da 13 kəndinin işğaldan azad edilməsini) nəzərdə tutan "Madrid prinsipləri"ndə münaqişənin nizamlaşdırılmasının mərhələləri əksini tapıb.

Birinci mərhələdə 5 rayon və Laçının 13 kəndi azad olunur. Bu ərazilərdən erməni qoşunları çıxarıldıqdan sonra bütün sərhədlər və kommunikasiyalar açılır, minalanmış torpaqlar təmizlənir və dağıdılmış kommunikasiyalar bərpa olunur. Bundan sonra regionda sülhməramlı müşahidəçilər yerləşdirilir, evlərinə qayıdan köçkünlərin təhlükəsizliyi təmin edilir.

Növbəti mərhələdə Laçın və Kəlbəcər rayonları tamamilə işğaldan azad olunur, Azərbaycanlı icma Dağlıq Qarabağa qayıdır, bundan sonra Dağlıq Qarabağın hüququ statusu yerli plebissitlə müəyyən edilir. Erməni tərəfi statusun referendumla müəyyən olunmasına və buna qədər Laçın və Kəlbəcər rayonlarının işğaldan qalmasına çalışsa da, Azərbaycan bu təklifi qəbul etməz sayır. Bakı yalnız o halda razılıq verəcəyini deyir ki, Dağlıq Qarabağın statusu məsələsi ən azı beş il sonraya saxlanılsın.

Ermənistanda isə "Madrid prinsipləri" "ikinci erməni dövləti"nin de-yure tanınmasına apara

sözlərinə görə, Minsk Qrupu irəli sürülən təkliflə münaqişənin həllinə yönəlik yeganə formatdır. NATO rəsmisinə görə, Azərbaycanın bununla bağlı öz yanaşması var, ancaq indiyədək Minsk Qrupunun alternativini tapılmayıb".

Nəhayət, rusiyalı politoloqun belə bir iddiası: "Tezliklə elə bir an yetişəcək ki, Azərbaycan Madrid prinsiplərinin çoxdan onu iki gedisə "mat" elədiyini anlayacaq. Odur ki, Bakı üçün müdrik variant o olardı ki, gələcəyə baxsın və Stepanakertlə (Xankəndi -s.s.) birbaşa dialoqa çıxmağa cəhd ələsin".

Deyilənlərdə müəyyən həqiqət payı yox deyil. Hiss olu

Azərbaycan üçün "Madrid tələsi"

Minsk Qrupunun öz mandatından uzaqlaşmasının sirri; Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan qoparmaq üçün "şotland ssenarisi" reallaşsa bilərmə? Rusiyalı politoloqun iddiasına görə, Bakı ilə Xankəndi arasında birbaşa dialoq qaçılmaz olacaq...

ran sənəd kimi qiymətləndirilməkdədir. Diqqətçəkici məqamlardan biri də ermənipərəst şərhləri ilə tanınan rusiyalı politoloq Stanislav Tarasovun Madrid prosesinə yanaşmasıdır. Kənar baxış bucağı kimi ona nəzər salmaq.

Sitat: "Nizamlaşmanın əsasında hələ ki "Madrid prinsipləri" dayanır. Plan Dağlıq Qarabağ üçün aralıq statusun müəyyənlişməsi və gələcək statusun referendumla dəqiqləşməsi, Azərbaycan rayonlarının azad edilməsi və qarşı-

durma zonasına beynəlxalq sülhməramlı qüvvələrin yeridilməsindən ibarətdir. Bakı ilə İrəvan arasında diskussiya bu bəndlərin yerinə yetirilmə ardıcılığı ilə bağlıdır... Ancaq artıq Bakı ilə İrəvan arasında danışıqların resursu çoxdan bitib. Sual yalnız budur ki, prosesin hansı mərhələsində Stepanakert (Xankəndi -s.s.) "oyuna" qoşulacaq. Bunu prosesin məntiqi diktə edir, hansını ki, Bakı diplomatik vasitələrlə dayandırmaq gücündə deyil".

AŞ PA-da Qarabağ debati

Azərbaycanın münaqişə ilə bağlı təklifi keçdi...

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) iclasında "Dağlıq Qarabağ və Azərbaycanın işğal edilmiş digər ərazilərində vəziyyətin gərginləşməsi" adlı yeni məruzənin hazırlanmasının siyasi işlər və demokratiya komitəsinə həvalə olunması barədə qərar ətrafında müzakirələr aparılıb.

Nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov münaqişəyə dair AŞ PA-da müzakirələr aparılmasının vacibliyini vurğulayaraq deyib: "Erməni həmkarlarımız bu problemin yalnız Minsk Qrupu çərçivəsində həll olunmasına can atırlar. Əziz həmkarlar, bəs hazırkı assambleya Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi üzrə alt komitə yaratmaq istədikdə siz harada idiniz? Biz bu problemi sizinlə burada müzakirə

etmək istədik, siz isə bundan imtina etdiniz. Assambleyanın sədri hər iki ölkənin nümayəndə heyətlərinə danışıqlar masası ətrafında oturmağı, bu mürəkkəb vəziyyətdən qəbul ediləcək çıxış yolu tapmaq üçün təklifi çıxış etdiyiniz zaman siz harada idiniz? Siz yenə də imtina etdiniz. Avropa Şurası və assambleya Azərbaycan tərəfinin deyil, özünün təyin etdiyi bitərəf məruzəçisinin mövqeyini eşitmək barədə razılıq verdikdə hər dəfə yox deyirsiniz. Bəs belə olan halda biz nəyi müzakirə edə bilərik? Artıq

vaxtdır ki, biz bu kimi məsələlərdə Avropa Şurasının səsinə eşidək. Azərbaycandan və Ermənistandan deyil, Avropa Şurası tərəfindən gələn obyektiv məlumatlar və obyektiv hesabat olduqca vacib məsələdir. Hesab edirəm ki, AŞ PA-nın gündəliyindən bu məsələni çıxartmaq istəyənlər üçün bu çox vacib bir signal olardı".

«AzərTAc»-in məlumatına görə, müzakirələrdə çıxış edən əksər deputatlar münaqişə ilə bağlı məruzənin siyasi işlər və demokratiya komitəsinə həvalə olunması barədə Azərbaycan nümayəndə heyətinin təklifini dəstəkləyiblər.

Ermənistan nümayəndə heyətinin üzvü Hermina Naqdalıyan məsələnin müzakirəsini monitorinq komitəsinə çıxarmaq barədə təklif irəli sürüb və onun təklifi ümumi səsə qoyulub. Səsvermədə iştirak edən 128 deputatdan 74-ü məsələnin monitorinq komitəsinə deyil, siyasi işlər və demokratiya komitəsinə həvalə edilməsinin lehinə, 47 deputat əleyhinə səs verib, 7 deputat isə bitərəf qalıb.

Müsavatın yeni başqanı ilk sərəncamlarını imzaladı

Sentyabrın 30-da Arif Hacı Müsavat Partiyasının başqanı kimi ilk sərəncamlarını imzalayıb. Arif Hacı partiyanın yeni icra strukturları yaradılanadək Mərkəzi İcra Aparatına öz funksiyalarını həyata keçirməyi tapşırıb. Bundan başqa, Arif Hacı oktyabrın 11-də Müsavat Məclisinin sessiyasının çağırılmasına, sessiyada Mərkəzi Nəzarət Təftiş Komissiyasına və sərbəst Məclis üzvlüyünə boş qalmış yerlərə seçkilər keçirilməsinə sərəncam verib.

Oktyabrın 1-i saat 12-dən oktyabrın 10-u saat 17-dək olan müddət Mərkəzi Nəzarət Təftiş Komissiyasına və sərbəst Məclis üzvlüyünə boş qalmış yerlərə namizədlərin irəli sürülməsi müddəti kimi müəyyən edilib.

Sərəncama əsasən, ərizələr yazılı şəkildə Müsavat Partiyası Mərkəzi İcra Aparatının təşkilat şöbəsinə təqdim edilməlidir.

□ E.SEYİDAĞA

Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn uzun illərdir müttəfiqlik etdiyi Müsavat Partiyasının qurultayı, başqan seçkisi, qurultaydan sonra müşahidə olunan proseslə bağlı fikirlərini "Yeni Müsavat" açıqlayıb. P.Hüseyn öncə Arif Hacı Müsavat Partiyasının başqanı seçilməsi münasibətilə təbrik etdi:

"Səhv etmərsən, Müsavatın qurultayında iştirak edən yeganə partiya sədri idim. Müsavat qurultaya heç bir partiya sədrini dəvət etməmişdi. Qurultaya Türkiyədən gələn qonaqları müşayiət etdim, İsa Qəmbər xahiş etməmişdi ki, onlarla bir yerdə olum. Ona görə də qurultayı şəxsən yaxından izləmək imkanım oldu. Qurultay mənim gözləntilərimdən də yüksək səviyyədə oldu. Bu qurultayı son 10 ildə ən yüksək səviyyədə keçirilən qurultay kimi

dəyərləndirmək mümkündür. Həmin gün axşam Arif Hacı ilə telefonla zəng edərək başqan seçilməsi münasibətilə təbrik etdim. İndi də şəxsən özüm və Azərbaycan Xalq Partiyası adından təbrik edirəm. Arif Hacı çox maraqlı bir rəqabət şəraitində keçirilən seçkilərdə qalib gəlib. Ona fəaliyyətində uğurlar arzulayıram".

P.Hüseyn onu da bildirdi ki, qurultayda çox demokratik şəraitdə səsvermə keçirilib: "Bu səsvermə və səsəyama

dəyərləndirmək mümkündür. Həmin gün axşam Arif Hacı ilə telefonla zəng edərək başqan seçilməsi münasibətilə təbrik etdim. İndi də şəxsən özüm və Azərbaycan Xalq Partiyası adından təbrik edirəm. Arif Hacı çox maraqlı bir rəqabət şəraitində keçirilən seçkilərdə qalib gəlib. Ona fəaliyyətində uğurlar arzulayıram".

P.Hüseyn onu da bildirdi ki, qurultayda çox demokratik şəraitdə səsvermə keçirilib: "Bu səsvermə və səsəyama

Arzu Səmədbəyli seçkidə saxtakarlıq iddialarını əsassız sayır

Pənah Hüseyn Arif Hacı və Müsavatı təbrik etdi

Pənah Hüseyn

Arif Hacı

Arzu Səmədbəyli

prosesinin canlı yayımla mediada izlənilməsi heç şübhəsiz ki, Azərbaycanda demokratiya, siyasi mədəniyyət üçün bir nümunədir. Buna görə Müsavat Partiyasını da təbrik edirəm. Seçkinin nəticələri də ümumən normal qarşılandı. Müsavatın qurultayı son illərin ən mühüm hadisələrindən biri kimi dəyərləndirilə bilər. Qurultaydan sonrakı dövrdə xüsusi bir dramatik hadisələr müşahidə etməmişəm. İstər Qubad İbadoğlunun, istər Tural Abbaslının açıqlamalarını izləyirəm. Hələ ki hansısa ciddi sarsıntılara səbəb olan hadisələr müşahidə etməmişəm. Tənqidlərin, bəzi iradların olması isə seçkilərdən

sonra həmişə müşahidə olunan prosesdir. Buna da təbii baxmaq lazımdır. Mənə elə gəlir ki, qurultayın nəticələri Müsavatın birliyi üçün, inkişafı üçün istifadə olunmalıdır. Bəyanatların ümumi məzmunu hələ ki bu yöndədir. Qubad İbadoğlu Müsavatın liderlərindən biridir. Mənim şəxsən gözlən-

tim budur ki, Qubad bəy partiyada fəaliyyətini davam etdirəcək. Qurultaydan önce, qurultaydakı çıxışları, qurultaydan sonra verdiyi açıqlamaları bunu deməyə əsas verir".

Müsavat Partiyası Məclisinin keçmiş sədri Arzu Səmədbəyli də dünən açıqlama verərək başqan seçkilərinin şəffaf, ədalətli keçirildiyini bəyan edib. Modern.az-a açıqlamasında A.Səmədbəyli bildirdi ki, başqanlıq seçki çox şəffaf və ədalətli olub: "Bu qurultay Müsavat Partiyasına yaraşan idi. Saxtakarlıqlarla bağlı ittihamların əsası yoxdur. Başqanlıq namizədlərin nümayəndələri seçki komissiyasında olub və yekun səsvermə protokolunu imzalayıb. Bu seçki Azərbaycan üçün nümunədir. Seçki kampaniyası dövrü təbii ki, narazı tələflər oldu. Ola bilsin ki, partiya daxilində bir-birlərinə qarşı ədalətsiz mövqelər səsləndirilsin. İstənilən seçkidən sonra bu cür söz-söhbətlərin olması normaldır. Amma bu narazılıqlar seçkinin ədalətli və şəffaf olmasına kölgə salmaq gücündə deyil".

□ Etibar SEYİDAĞA

Müsavatın qərargahında işgüzar ab-hava...

Qurultaydan sonra partiyada nə dəyişib?

Müsavat partiyası Azərbaycan siyasi gündəminin ən böyük hadisəsini, VIII qurultayını və başqanlıq seçkisini geridə qoydu. Qurultaydan sonra partiyada narazılıqlar var və biz də mövcud ab-havanı, qurultayın yorğunluğunu daşıyan partiya üzvlərinin əhval-ruhiyyəsini öyrənmək üçün Müsavatın qərargahına baş çəkdik.

Qərargahın dəhlizlərində hökm sürən sakitlik bizi Müsavat nümayəndələrinin kabinetinə kimi müşayiət etdi. Kabinetdə isə ötən seçkilər, qurultayın gedişatı ilə bağlı müzakirələr gedirdi.

İlk olaraq Müsavat rəsmilərindən Gülağa Aslanlı qurultayın gedişatı və seçki prosesi ilə bağlı məlumat verdi: "Uzun mübarizədən sonra biz bu qurultayı keçirməyə nail olduq. Qurultayın keçiriləcəyi yerlə bağlı 2010-cu ildən biz hökumətə müraciət edirik. 4 ildir ki, iqtidar Səttar Bəhlulzadə adına Mədəniyyət Evinə israr edir. Minimum imkanlardan istifadə edərək biz Müsavatın tarixində ən möhtəşəm qurultay keçirdik. Seçkiöncəsi təbliğat prosesi və qurultayın təşkili Azərbaycanda bir ilk idi. Eyni zamanda hakimiyyətin uzun illər ərzində İsa Qəmbərə və Müsavat Partiyasına qarşı apardığı antitəbliğata son qoyuldu. Hakimiyyət bu qurultayın keçirilməsini istəmədi. İqtidarın iddiaları var idi ki, İsa Qəmbər başqanlıqdan getmək istəmir və getməyəcək. Artıq fakt təsdiq olundu və Müsavat Partiyasının yeni başqanı seçildi. İlk dəfə olaraq səsvermə prosesi canlı ya-

yımlandı və bu da seçki şəffaflığının nə demək olduğu ilə bağlı bir nümunə oldu.

Partiyanın Nəzarət-Təftiş Komissiyasına və Müsavat Məclisinə üzvlər seçildi. Ancaq Məclisə boş yerlər var. Seçki komissiyasında bütün namizədlərin tərəfdarları var idi və bir nəfər də komissiya üzvü nəticələrə etiraz etmədi".

Məclisə üzv seçilə bilməyən müsavətçilərin narazılığına münasibət bildiren Gülağa Aslanlı seçkilərdə müəyyən subyektivliyə yol verildiyini təsdiqlədi: "Nizamnaməyə əsasən, 38 boş yer var. O yerlərdən biri xanımlara məxsusdur. Ancaq mən o fikri qəbul etməmişəm ki, kimsə tərəfdarları daha az yer alıb. Məclisə seçilən qadınların əksəriyyəti gənclərdir. Oktyabrın 11-də məclisdə 38 boş yerə seçkilər keçiriləcək. Mən inanıram ki, buna haqqı olan və təbliğatını düzgün aparan namizədlər Məclisə seçiləcəklər".

G.Aslanlı dedi ki, Müsavatın yeni başqanı ilə sabiq başqanı arasında təhvil-təslim töreninin nə zaman olacağı yalnız onlara məxsus bilgidir və hələ ki bu haqda mətbuata danışmaq is-

təmərlər.

Partiyanın təşkilat şöbəsinin müdiri vəzifəsini icra edən Razim Əmiraslanlı Müsavat Partiyasının bu qurultayının Azərbaycan siyasi sistemində böyük töhfə verdiyini dedi: "Bu, tarixi bir qurultay idi. Başqanlıq seçkisi üçün azad, ədalətli, demokratik mühit yaradılmışdı. Müsavat Partiyası bundan sonra daha böyük qüvvə ilə irəli gedəcək".

Seçkidən sonrakı narazılıqlara gəlincə, Razim Əmiraslanlı bildirdi ki, Müsavat Partiyası hər bir müsavətçi üçün açıqdır. Buradan ayrılmaq olar, ancaq bu, kütləvi olmayacaq.

Qubad İbadoğlunun narazılığına gəlincə, Razim Əmiraslanlı bildirdi ki, bu bir qədər tələsik səsləndirilən bəyanat idi: "Onun komandasında olan və seçki təbliğatını aparan Hikmət Hacıadə artıq öz fikrini bildirib ki, Məclisə seçilmək üçün müraciət etməmişəm və seçilməmişəm, üzərimə düşən vəzifəni görməyə hazırım. Bu isə onu göstərir ki, Qubad bəyin tərəfdarları həmin bəyanatı dəstəkləmişlər. Seçki kampaniyası bitəndən sonra istər seçkinin qalibi, istər də digər namizədlər təbliğat dövründə deyilən fikirləri unutmalı və yeni komandada yerini almalıdır. Bu dünya təcrübəsində də belədir. Tural Abbaslının Məclisə üzv seçilməsinə gəlincə, bu onun seçki texnologi-

yasından düzgün istifadə etməməsinin nəticəsidir. O, çıxışında deyib ki, "siz mənə Məclis üzvü kimi yox, başqanlıq namizəd kimi səs verin". Bu müraciət də insanlarda çaşqınlıq yaradıb. Onlar yenidən namizədliklərini irəli sürüb həm oktyabrın 11-də Məclisə keçiriləcək seçkilərdə iştirak edə bilərlər, həm də digər vəzifələrdə öz töhfələrini verə bilərlər".

Müsavat Partiyası Binəqədi rayon təşkilatının sədri Nəmət Kərimli yeni başqanın prezidentliyə namizəd olmamasına aydınlıq gətirərək bildirdi ki, dünya təcrübəsində partiya rəhbəri ilə partiyanın prezidentliyə namizədinin ayrı-ayrı şəxslər olması geniş yayılmış hal olsa da, Azərbaycanda bu bir ilkdir və insanlar tərəfindən təəccüblə qarşılanır: "Qurultay qətnəmə qəbul etdi ki, 2018-ci ildə prezidentliyə namizəd İsa Qəmbər olacaq. Partiya başqanı isə Arif bəydir. Əslində partiyada bu cür iş bölgüsü olmalıdır. Çünki partiya başqanı partiyayı seçkilərə hazırlayır, ideoloji iş aparır. Məsələn, biz bilmirik ki, Amerikada Demokrat Partiyasının rəhbəri kimdir, ancaq onun prezidentliyə namizədini tanıyırdıq. Bu, Azərbaycanda bir ilkdir ki, partiya başqanı yox, digər bir partiya üzvü prezidentliyə namizəd olur. Bu o cəhətdən yaxşıdır ki, sırası üzvlər də düşünür ki, partiya başqanı olmasa belə, prezidentliyə namizədliyini verə bilər".

Müsavətçilərə xoş qarşılaşma və maraqlı söhbət üçün təşəkkür edib qərargahdan ayrılırdıq. Artıq saat 18:00-u göstərir. Müsavatçılar üçün isə iş saatı davam edir. Üzlərindən yorğunluq sezilsə də, gördükləri işin nəticəsindən məmnundurlar.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

“Yeni Müsavat”ın ötən sayında Həcc ziyarətində olan zəvvarların şikayətlərindən yazı dərc olunub. Hazırda Məkkədə olan zəvvarlardan bir qismi redaksiyamıza müraciət edərək, Məkkədə qarşılaşdıqları çətinliklər haqda məlumat veriblər.

Zəvvarlar bildiriblər ki, şəriət qaydalarına uyğun olaraq miqata aparılmalı olduqları halda QMI-nin Həcc ziyarəti üzrə əməkdaşları onlara nəzir edərək Ciddə hava limanından ehram bağlamağı təklif ediblər. Heç bir zəvvar miqata gedə bilməyib. Qeyd edək ki, Həcc səfəri zamanı Məkkəyə çatan zəvvarların gəldikləri istiqamətdən asılı olaraq Məkkəyə çatmamış müəyyən məntəqələrdə Həccin xüsusi geyimi olan ehram bağlaması qaydası var. Hazırda yalnız şilər bu qaydaya riayət edərək Məkkənin qədimdən mövcud olan giriş məntəqələrinə gedərək ehram bağlayırlar.

Bundan başqa, zəvvarların bildirdiyinə görə, bu dəfə də Məkkəyə gələn zəvvarlar gündüz vaxtı, üstüörtülü avtobuslarda gətiriliblər. Halbuki kişilərin gündüz vaxtı Məkkəyə yalnız günəş altında, heç bir gündən qorunacaq vasitə olmadan gəlməsi şərtidir. Bu şərt pozulduqda isə kəffarə (cərimə) olaraq zəvvar qurban kəsməlidir. Ancaq QMI nümayəndələri bu şərtləri bildikləri halda zəvvarları gündüz vaxtı avtobuslarla Məkkəyə gətiriblər. Bu isə dini hökmləri, Həcc qaydalarını bilən zəvvarların etirazlarına səbəb olub.

Zəvvarların daha bir narazılığı yeməklərlə bağlı olub. Bir çox zəvvarlar qaldıqları hotelərdə qidaların keyfiyyətsiz olduğundan şikayətləniblər. Hətta bizə çatan məlumata görə, son 3 gündə bir sıra hotelərdə zəvvarlar yeməyi ho-

hamısı zövqlə bağlı olan məsələlər deyil. Məsələ burasındadır ki, QMI uzun illərdir ki, Həcc sahəsində monopoliyasını qoruyub saxlayır. Digər şirkətləri Həcc ziyarətinin təşkilindən kənarlaşdıraraq QMI faktiki olaraq bu sahədə öz şərtlərini dikte edir; qiymətlər bahadır, ziyarətin təşkilində isə ənənəvi olaraq çatışmazlıqlar qeydə alınır. QMI isə faktiki olaraq bu iradların, tələblərin heç birini nəzərə almır. Azərbaycan dindarının isə faktiki olaraq alternativ imkanları yoxdur.

Əksinə, QMI əməkdaşları bu barədə irad bildirən, haqqını tələb edənlərə qarşı soyuq münasibət bəsləyir ki, bu da 20 gün davam edən səfər üçün yaxşı heç nə vəd etmir. Üstəlik, zəvvarlara dönə-dönə izah olunur ki, Həcc zama-

QMI-dən Həcc şikayətlərinə reaksiya

İdarə Həcc zamanı ortaya çıxan şikayətləri zövqlə əlaqələndirir, dini idarənin Həcc sahəsində monopoliyası azərbaycanlılar üçün faktiki olaraq alternativsizlik yaradır

telin bufetində deyil, şəhərdəki yeməxanalara gedərək orda yeyiblər.

Ancaq eyni zamanda bizə verilən məlumatda zəvvarların heç də hamısının durumunun elə olmadığı bildirilir. Məsələn, bəzi zəvvarlar qaldıqları hotelərdə həddən artıq keyfiyyətli yeməklər verildiyi, yüksək səviyyədə xidmət və şərait oldu-

ğunu bildiriblər. Bu isə bir tərəfdən zəvvarların iki ayrı ziyarət paketindən istifadə etməsi ilə əlaqələndirilir. Məlum olduğu kimi, Azərbaycandan zəvvarlar 3250 və 4100 manatlıq ziyarət paketlərindən istifadə edirlər. İkinci paket VIP paket hesab olunur və xidmətin daha yüksək olması, daha keyfiyyətli yeməklərlə təmin olunması ilə fərqlənir. Ancaq qərbbə də olsa, şikayətçilər arasında 4100 manatlıq paket sahibləri də var.

Ötən gün Həcc ziyarətinin təşkilatçısı olan Qafqaz Müraciət İdarəsi ittihamlara reaksiya verib. İdarənin mət-

buat xidmətinin rəhbəri Rəhimə Dadaşova “Qafqazinfo”ya açıqlamasında Həcc ziyarəti ilə bağlı hər bir şeyin “qaydasında” olduğunu deyib. **Sitat:** “QMI nümayəndələri Həccin qaydalarını, bütün dini məsələləri çox gözəl bilən insanlardır. Bu qaydaların həyata keçirilməsinə də məsuldurlar. Odur ki, heç bir problemdən söhbət gedə bilməz. Sadəcə, bizim təşkilatçılıq işimizə qara yaxmaq üçün belə məlumatlar yayılır”.

R. Dadaşova zəvvarlara verilən yeməklərin keyfiyyətsiz olması ilə bağlı deyilən fikirlərə də münasibət bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu il 4000-ə yaxın adam Həcc ziyarətinə gedib: “O qədər adamın hər birinin öz yemək zövqü var. Kimsə əlavə bir şey yemək istəyibsə, gedib kənarında yeyə bilər. Ümumilikdə isə zəvvarlara çox yüksək keyfiyyətli yeməklər verilir. Belə xırda məqamlarla bu cür gözəl ziyarəti ləkələmək doğru deyildir”.

Əlbəttə, QMI sözcüsünün zövq məsələsi ilə bağlı dediklərində haradasa həqiqət payı tapmaq olar. Ziyarətə müxtəlif zövqlü insanlar gedir və onların hər birinin öz istəyi, tələbi olur. Ancaq şikayətin heç də

nı çətinliklərin olması təbii və buna görə zəvvarlar daha çox savab qazanır. Halbuki burda süni maneələrdən söhbət gedir. Üstəlik, medianın bu məsələyə müraciətinə də QMI hər zaman qısqanc reaksiya verir, bir neçə dəfə müraciət etməyimizə baxmayaraq, QMI-nin şöbə müdiri Müqəddəs Payızov gah zəvvarların miqata aparılacağını dedi, gah da ümumiyyətlə bizə bu mövzuda yazmaq qadağan etməyə çalışdı. Bütün bunların fonunda isə QMI-dən narazılıqlar ildən-ildən artır.

□ KƏNAN

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət! **İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırncı şans!!!**

Əgər Sizə nə **Azərbaycanda**, nə də **xaricdə heç kim kömək edə bilməyə** və Siz aşağıda **göstərilən xəstəliklərdən** həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda **yaxşı insanlara**, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini **d-r Vaiz Səmədov** apara bilər:

- * **Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək** (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * **Cinsi marağın və cinsi aktların azalması**
- * **Vaxtından tez toxum ifrazatı** (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * **Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)**
- * **Prostatitlər.** Prostat vəzin böyüməsi və ya **kiçilməsi**
- * **Prostat adenomasi** (vəzidə **düyünlərin amala gəlməsi**)
- * **Cinsi vəzilərin**-xayaların **böyünməsi** və ya **kiçilməsi**
- * **Qasıq-xayalıqda** sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən **xarici cinsi üzvün** balaca olması
- * **Xarici cinsi üzvün** sonradan **birdən kiçilməsi**
- * **Cinsi üzvün** **düyünlə** birdən **əyilməsi** (Peyroni xəstəli.)
- * **Oğlan uşaqlarında** cinsiyyət üzvlərinin **inkişafsızlığı**
- * **Uşaqlarda** gecə vaxtı **yerinə sidiyə getməsi (enurez)**
- * **Hormonal və iltihablı sonsuzluq** (kişilər və qadınlarda da)
- * **Qadınlarda** uşaqlıq borularının **keçməməzliyi**
- * **Sidik aktlarının** gecə ya **gündüz tez-tez olması**
- * **Sidik aktlarının** çətinlikləri və tutulmaları
- * **Cinsi aktla bağlı sidikdə** və **spermada qan olması**
- * **Zöhrəvi xəstəliklərdən** sonra **qalıqlar** və **ağırlaşmalar**
- * **Saçların** bütün formalatda **tökülməsi** və **sızanaqlar**
- * **Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması**

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra

Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com “doktor Vaiz Səmədov”.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur “Karl Etorts” firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gozləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Əyləncəli, sürətli, asan!

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dilləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri azarlanmaq deyil onları istifadə edərək öyrənmək!
- ✓ Dərsə qatılmaq üçün qrammatika bilginizi ödəmək!
- ✓ Əla tələffüz və gürvənlə danışmaq
- ✓ Real ingiliscə söhbət!

BOINUIS English EXPLOSION

dərsləri kursumuz tərəfindən təşkilatçılıqda HƏDİYYƏ olmur!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç 2, ev 2, (012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63 (İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yanı)

Elan

Hacıqabulda İpək Yolunun yanında 47 hektar torpaq sahəsi, çobanlar üçün 2 ədəd 2 otaqlı, 1 ədəd 4 otaqlı qonaq evi, 3 hektar meyvə bağı, 200 ədəd mal-qara saxlamaq üçün daşdan tikilmiş tövlələr, 10 min ot bağı üçün yem anbarı, 2 ədəd balıq gölü, daimi işığı, suyu. Qaz çəkdirmək üçün sənədlər (texnikişərt), 0,5 hektar torpaq sahəsi olan restoran, 30 metr üzüm talvarı olan ferma satılır. Ətrafında əlavə 100-150 hektar torpaq sahəsi var. Əlaqə nömrəsi : (050)-214-40-53

ORİJİNAL AKSESUARLAR

Ucuz qiymətlərə, gözəl, keyfiyyətli hədiyyələr və ev üçün bəzək əşyaları

“SƏDƏRƏK” TİCARƏT MƏRKƏZİ
3-cü zona, 15-ci sıra, 40 nömrəli mağaza

MUSAVAT

Son səhifə

N 244 (5953) 1 oktyabr 2014

3 yaşlı, 68 kilo çəkili uşaq fasiləsiz yeyir

Misael doğulanda çəkisi 2,9 kq idi. Yəni normal çəkili, adi uşaqdı.

Fəqət, aylar keçəndən sonra Misael sürətlə kökəlməyə başladı.

Onun çəkisi hər ay 3 kq artırdı. 3 yaşlı Misaelin çəkisi indi 68 kiloqramdır. Həkimlərin dediklərinə görə, Prader-Villi sindromu xəstəsi olan uşaq təcili müalicə olunmalıdır.

Milli.az "Daily Mail"ə istinadən bildirir ki, anadangəlmə sindrom xəstəsi olan, genetikasında qüsurlar müşahidə olunan Misael Braziliyada yaşayır.

Anasının dediyinə görə, Misael sürəkli acdır və həmişə yemək istəyir. "Yaşlıları ilə müqayisədə oğlum 6 dəfə çox yeyir. Çəkisi dayanmadan artır. Nə edəcəyimizi bilmirik", - Misaelin anası söyləyib. Braziliyanın Espiritu-Santu bölgəsindəki Kaçoeyro de İtapemrim şəhərində yaşayan Misaelin atası Maykl isə bildirib ki, oğlunu gəzintiyə çıxarılanda və ya həkimə aparanda çətinlik çəkir: "Küçədə olanda adamlar bizi saxlayır, Misaelin çəkisini, yaşını, nə yediğini soruşurlar. Təbii ki, bu da xoş deyil".

Həkimlərin dediklərinə görə, Misaelin qalxanabenzər vəzində də problemlər var.

Bəyaz gəlinin 10 min dollarlıq hədiyyəsini oğurladılar

Amerikanın Pensilvaniya ştatında yeni ailə quran cütlüyün toy hədiyyələrini oğurlanıb. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, gənc cütlük oğurluq hadisəsi barədə toydan bir gün sonra xəbər tutub. Oğurlanan hədiyyələrin ümumi məbləği 10 min dollar olub. Emi və Ceyson adlı gənclər öz toylarını dostlarının fermasında qeyd ediblər. Mərasimə isə yüzə yaxın adam qatılıb. Ər-arvadın dediyinə görə, hədiyyələr evdən 20 metr aralıda olan evvanda olub və səhərə yaxın yerində tapılmayıb. Oğurluq hadisəsini aşkarlayan kimi yeni evli cütlük ətrafı axtarmağa başlayıb. Amma hədiyyələr yerində olmasa da, onların üzərinə yapışdırılmış açıqcaqlar yerdə imiş. Konkret nələrin itdiyini bilmək üçün gənclər qonaqlara zəng edib və hər kəs öz hədiyyəsini və onun məbləğini

deyib. Son vaxtlar Amerikada belə hallar çoxalmağa başlayıb. Baks vilayətində də qısa müddət

öncə yeni evlənən cütlüyün 400 dollar dəyərindəki hədiyyəsi oğurlanıb.

Bu səhər yeməyi 8 min kilokalorilidir

İngiltərədə Bear Grill kafesinin rəhbərliyi qərībā bir səhər yeməyi menyusu hazırlayıb. Bu yeməyin ümumi kalorisi 8 min kilokaloridir. Amma bunu dadmaq istəyənlər daha sonra səhərlərində yarana biləcək hər hansı problemə görə kafe sahibindən narazı olmayacaqları ilə bağlı ərizə yazmalıdır. Hibernator adı verilən səhər yeməyi menyusuna aşağıdakılar aiddir: 4 yumurtadan ibarət qayğanaq, 8 sosiska, bekon, kartofdan hazırlanmış kotlet, 4 yumurtadan və pendirdən hazırlanmış omlət, 4 vafli, 4 ədəd qızardılmış çörək, pudinq. Bundan başqa, səhər yeməyinə pomidor, göbələk, fri də daxildir. Müəssisənin rəhbəri Mark Uaynder bildirib ki, artıq 20 nəfər ziyarətçi bu səhər yeməyindən dadıb, amma axıra çatdırı bilməyib. İngilis iş adamı deyib ki, kiminsə hibernatoru sona qədər yeyəcəyinə ümid etmir. Bu nəhəng səhər yeməyinin qiyməti isə 19.95 funtdur. (32 dollar) Kafedə həmçinin hibernatorun uşaqlar üçün olan mini versiyasını da hazırlayıblar.

İspan öldü, vəfasız uşaqlarına "dağ çəkdi"...

Uşaqların vəfasızlığı ucubundan onları mirasından məhrum edən bir ispan ata ölünce məzar daşına "Atanızı aldınız" mesajı yazdırıb. O, həmçinin İspaniyanın Avila şəhərində uşaqların vəfasızlığını bütün dünyaya çatdırıb. Belə ki, özünə barmaq işarəsi formasında olan məzar daşı hazırlatdırıb. Ölən ispan baş daşına "Kimi çiçəklər götürürək, kimi də dualar edərək məni ziyarət edəcəksiz. Amma səfərinizin sonu burda bitəcək. Sizi öz yanımda gözləyirəm" sözlərini yazdırıb. Bu da onun ailə üzvlərindən və qohumlarından çox yanıqlı olduğunu göstərib. Amma bu baş daşından xəbər tutanlar bir-bir qəbiristanlığa axın etməyə başladığı üçün yerli bələdiyyə məsələni nəzarətə götürüb və axının qarşısını alıb. Bundan başqa, üç barmağın konfigurasiyasından ibarət baş daşı bir çoxlarının narazılığına səbəb olsa da, qəbiristanlıq rəhbərliyi onu dəyişdirə bilməyəcəyini açıqlayıb: "Bu, onun ölümündən öncə son vəsiyyəti idi və yerinə yetirilməli idi".

QOÇ - Planetlərin bürcünüzdəki neqativ düzümü səhhətlə bağlı müəyyən problemlərə yol açabilir. Odur ki, istirahətə daha böyük yer ayırın. Bu gün riskli pul sövdələşmələrinə uzaq olun.

Qoroskop (1 oktyabr) **Səbuhi Rəhimli**

BUGA - Bu gün istənilən məsələdə risk etmək sizə zərər verə bilər. Odur ki, hansısa addımı atmadan qabaq yüz ölçüb bir biçin. Müştərk fəaliyyətə başlamaq üçün saat 16-19 arasında yararlanın.

ƏKİZLƏR - Gərgin məqamlarla dolu olan bu təqvim səbrlə başa vurmağa çalışın. Bütün vacib işləri təxirə salın. Axşam saatlarında isə yalnız sağlamlığınızla məşğul olmalısınız.

XƏRÇƏNG - Nə qədər sadə görünsəniz, ulduzların yanında hörmətiniz də bir o qədər çox olar. Sizə ehtiyac duyanlara kömək göstərin. Saat 16-dan sonra riskli işlərə aludə olmayın.

ŞİR - Ən başlıcası özünüzü mübahisədən qorumaqdır. Bunu bacarsanız, narahatçılığınız olmayacaq. İşgüzar sövdələşmələrdə iştirak etmək, problemləri birgə həll etmək üçün uğurlu məqamdır.

QIZ - Havalər nə qədər dəyişsə olsa da, fəaliyyətinizə ara verməyin. Çünki bütün astroloji qaynaqlar bu təqvimdə uğurlu karyeraya yetişmək şansınızdan xəbər verir. Təşəbbüskarlığı əldən verməyin.

TƏRƏZİ - İşlə bağlı yeniliklər yolunuzu gözləyir. Bu istiqamətdə sizə dəstək verənlər də tapılacaq. Günün ikinci yarısında birgə fəaliyyət planları haqqında bir daha götür-qoy etməyə dəyər.

ƏQRƏB - Bütün vacib işlərinizi saat 16-yə qədər yekunlaşdırın. Əgər bu proses sonrakı müddətə qədər uzansa, münaqişəli situasiyalara cəlb oluna bilərsiniz. Qazanmaq ehtimalınız böyükdür.

OXATAN - Çoxları üçün təlatümlərlə dolu olan bu təqvim sizin üçün daha çox maddi cəhətdən uğurlu keçməlidir. Gözləmədiyiniz istiqamətlərdən yeni iş təklifləri də ala bilərsiniz.

OĞLAQ - İxtiyarınızda olan bu təqvim sakit tərzdə başa vurmağa çalışın. Özünüzü gərginliyə sürükləməyin. Nəzərə alın ki, səhər saatlarından mənfi enerjili Ay bürcünüzdə qərar tutub.

SUTÖKƏN - Ailə-sevgi münasibətlərində vəziyyət qənaətbəxş olsa da, həmkarlarınızla aranızda soyuqluq hər anısa bilər. Bu amili nəzərə alıb verdiyiniz hər sözü əməl etməyə çalışın. Kimisə aldatmayın.

BALİQLAR - Əsas diqqəti fəaliyyətə yönəldin. Bəzi üzdeyən dostlarınızla sonrakı münasibətləri konkretləşdirin. Xəyanəti bağışlamadığınız kimi, özünüz də etməyin. Uzaq yola çıxmayın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Doğulandan 32 saat sonra hovuzda çimdi

Britaniyada dünyaya gələn Phoenix Elvel doğulandan 32 saat sonra atasıyla birlikdə uşaqlar üçün təşkil edilən üzgüçülük dərslərinə qatılıb. Bu, artıq dünyada çox geniş yayılmış haldır. Valideynlər uşaqların suya öyrəşməsi, üzmə dərslərini üçün çox uzun vaxt gözləyirlər. Bu, onların su ilə təmasını tezləşdirir, eyni zamanda orqanizmini möhkəmləndirir. Amma pediatrlar məsləhət görür ki, bu addımı atmadan əvvəl uşaqlar ciddi müayinədən keçirilsinlər. Əks halda, bu, fəsadlarla nəticələnə bilər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçisi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.600